

ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

**«ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ»**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ, ΑΜ: 2003271
ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2012

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την καθηγήτρια μου κα. Αργυροπούλου Φωτεινή κυρίως για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε και την υπομονή που έκανε κατά τη διάρκεια υλοποίησης της πτυχιακής μου εργασίας, όπως επίσης και για την βοήθεια και καθοδήγηση της, για επίλυση διαφόρων θεμάτων.

Ακόμη θα ήθελα να ευχαριστήσω τους υπαλλήλους του Δήμου Λεμεσού για την πολύτιμη βοήθεια και το Δήμαρχο Λεμεσού για την προσωπική συνέντευξη και το χρόνο που αφιέρωσε για συγκέντρωση στοιχείων καθώς και όλους τους Δημότες που συμπλήρωσαν τα ανάλογα ερωτηματολόγια.

Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω τους γονείς μου, οι οποίοι στήριξαν τις σπουδές μου με διάφορους τρόπους, φροντίζοντας για την καλύτερη δυνατή μόρφωση μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο Πολιτισμικός Τουρισμός έχει σαν κύριο τουριστικό προϊόν την επαφή, γνωριμία, γνώση και απόλαυση του πολιτισμού των τουριστικών προορισμών και τις διάφορες πολιτισμικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες.

Η Λεμεσός είναι μια όμορφη πόλη, με ιστορία και χαρακτήρα. Μια πόλη ανεκτική, με πολλούς ξένους, ευρωπαίους και μη. Εξάλλου αποδοχή της διαφορετικότητας, σημαίνει και πολιτισμός. Διαθέτει ανθρώπους με πείρα και τεχνογνωσία για να οργανώσουν μεγάλα πολιτιστικά γεγονότα.

Μεταξύ άλλων δείγματα πολιτιστικής δράσης αποτελούν το Αρχείο Σόλωνα Μιχαηλίδη, το Θεατρικό Μουσείο, το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης, οι Σχολές Ανωτάτου Επιπέδου του ΤΕΠΑΚ, η Γιορτή του Κρασιού, το Καρναβάλι, καλοκαιρινές εκδηλώσεις οι οποίες διοργανώνονται σε πολλά σημεία του κέντρου της πόλης, το Πάρκο Γλυπτικής, τη Φιλαρμονική του Δήμου Λεμεσού, το Δημοτικό Ωδείο, τη Δημοτική Βιβλιοθήκη, την Εβδομάδα Αναγεννησιακού Θεάτρου, το Κέντρο Χορού και οι αδελφοποιήσεις και ανταλλαγές πολιτιστικών και άλλων δραστηριοτήτων με άλλες πόλεις καθώς και διαλέξεις και ποικίλες εκδηλώσεις.

Στην παρούσα εργασία αρχικά αναλύεται η έννοια του τουρισμού και ειδικότερα του πολιτιστικού τουρισμού. Έπειτα παρουσιάζεται η ταυτότητα του Δήμου Λεμεσού, αλλά και οι πολιτιστικές δραστηριότητες που διοργανώνει. Τέλος, για να προκύψει μια πιο ολοκληρωμένη άποψη για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής, πραγματοποιείται έρευνα σε πολίτες της Λεμεσού και δίνεται συνέντευξη από τον Δήμαρχο με σκοπό να προκύψουν κάποια χρήσιμα συμπεράσματα για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	4
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	6
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	10
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	10
1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	10
1.2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ	12
1.3 ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	13
1.3.1 ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	14
1.4 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	15
1.4.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	15
1.4.2 ΤΙ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ Ο ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	18
1.4.3 ΟΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	20
1.4.4 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΑΣ	20
1.4.5 ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΩΝ (ΙCΟΜΟS)	21
1.4.6 Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΕΝΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΠΟΥ Ή ΑΓΑΘΟΥ	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	24
Ο ΔΗΜΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ	24
2.1 ΓΕΝΙΚΑ	24
2.2 Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ	26
2.2.1 ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΣΤΗΝ ΛΕΜΕΣΟ	26
2.2.2 ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΕΔΑΦΟΥΣ	26
2.2.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	27
2.3 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ - ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ	29
2.3.1 ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΑΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ	30
2.3.2 ΠΑΤΤΙΧΕΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ	32
2.3.3 ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΜΠΑΛΕΤΑ	32

2.3.4 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ	34
2.3.5 ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ	35
2.3.6 ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ – ΑΡΧΕΙΟ ΣΟΛΩΝΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ	37
2.3.7 ΓΙΟΡΤΗ ΤΟΥ ΚΡΑΣΙΟΥ	38
2.3.8 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΛΕΜΕΣΟΥ	38
2.3.9 ΚΕΝΤΡΟ ΧΟΡΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ	39
2.3.10 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ	41
2.3.11 ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΝΟΣ ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΗΣ	42
2.4 ΛΕΜΕΣΟΣ: «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2017»	43
2.5 Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΛΕΜΕΣΟΥ	45
2.5.1 ΑΦΙΞΕΙΣ ΠΕΡΙΗΓΗΤΩΝ - ΕΣΟΔΑ	47
2.5.2 ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ	49
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	52
Η ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΛΕΜΕΣΟΥ	52
3.1 ΜΕΘΟΔΟΣ – ΥΛΙΚΟ ΕΡΕΥΝΑΣ	52
3.2 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	53
3.2.1 ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ	53
3.2.2 ΕΡΕΥΝΑ ΠΟΛΙΤΩΝ	61
3.3 ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT	73
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	76
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	78
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	80

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 2.1 Αφήξεις περιηγητών – έσοδα 2000-2008.....	47
Πίνακας 3.1 Φύλο.....	62
Πίνακας 3.2 Ηλικία	63
Πίνακας 3.3 Μορφωτικό επίπεδο	64
Πίνακας 3.4 Βαθμός ικανοποίησης από την τουριστική ανάπτυξη της Λεμεσού	65
Πίνακας 3.5 Η κατάσταση του τουρισμού στη Λεμεσό	66
Πίνακας 3.6 Λόγοι μείωσης του τουρισμού	67
Πίνακας 3.7 Ενίσχυση της τουριστικής ανάπτυξης από την ΤΑ.....	68
Πίνακας 3.8 Συμβολή πολιτιστικών εκδηλώσεων στην τουριστική ανάπτυξη	69
Πίνακας 3.9 Δράσεις που συμβάλλουν στην πολιτιστική ανάπτυξη μέσω των ευρωπαϊκών προγραμμάτων ή των κοινοτικών πρωτοβουλιών	70
Πίνακας 3.10 Εκδηλώσεις που διοργανώνονται για την ενίσχυση του τουρισμού ...	71
Πίνακας 3.11 Προτάσεις πολιτών για την ανάπτυξη της Λεμεσού	72

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 2.1 Ποσοστά αφίξεων τουριστών.....	50
Διάγραμμα 3.1 Φύλο	62
Διάγραμμα 3.2 Ηλικία	63
Διάγραμμα 3.3 Μορφωτικό επίπεδο	64
Διάγραμμα 3.4 Βαθμός ικανοποίησης από την τουριστική ανάπτυξη της Λεμεσού.....	65
Διάγραμμα 3.5 Η κατάσταση του τουρισμού στη Λεμεσό.....	66
Διάγραμμα 3.6 Λόγοι μείωσης του τουρισμού	67
Διάγραμμα 3.7 Ενίσχυση της τουριστικής ανάπτυξης από την ΤΑ	68
Διάγραμμα 3.8 Συμβολή πολιτιστικών εκδηλώσεων στην τουριστική ανάπτυξη	69
Διάγραμμα 3.9 Δράσεις που συμβάλλουν στην πολιτιστική ανάπτυξη μέσω των ευρωπαϊκών προγραμμάτων ή των κοινοτικών πρωτοβουλιών	70
Διάγραμμα 3.10 Εκδηλώσεις που διοργανώνονται για την ενίσχυση του τουρισμού	71
Διάγραμμα 3.11 Προτάσεις πολιτών για την ανάπτυξη της Λεμεσού	72

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Είναι γνωστό ότι ο τουρισμός σήμερα αποτελεί ένα πολυσύνθετο φαινόμενο και έχει εξελιχθεί σ' ένα σημαντικό οικονομικό και αναπτυξιακό παράγοντα, συντελεστή κοινωνικών μεταλλαγών και φορέα πολιτισμικών σχέσεων. Ο τουρισμός προκαλεί πολύ μεγάλες διεθνείς και εγχώριες μετακινήσεις πληθυσμού, που συνεπάγεται σημαντικά έργα υποδομής και υποδοχής. Συγκαταλέγεται στους παράγοντες αλλοίωσης του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος. Αποτελεί σοβαρή απειλή για την ακεραιότητα της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, αλλά και βασικό κίνητρο και ουσιαστικό μέσο για τη διατήρησή της.

Την ανάπτυξη του τουρισμού και τη συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση των παροχών του ευνοούν οι οικονομικές δυνατότητες και η αύξηση του ελεύθερου χρόνου, τα μέσα και οι ευκολίες μετακίνησης, οι διακρατικές σχέσεις και συμφωνίες, με βασική την προϋπόθεση των σταθερών ειρηνικών συνθηκών και της ασφάλειας. Η τουριστική δραστηριότητα, ανάλογα με το τουριστικό προϊόν, δηλαδή με τον τόπο προορισμού και τις σχετικές παροχές που καλύπτουν τα ποικίλα ενδιαφέροντα και τις απαιτήσεις των τουριστών, προσαρμόζεται και εξειδικεύεται κατά περίπτωση.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να παρουσιάσει την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού στο Δήμο Λεμεσού, τις θετικές και αρνητικές επιπτώσεις του στην περιοχή, αλλά και η γενικότερη τουριστική ανάπτυξη του Δήμου.

Αρχικά αναλύεται η έννοια του τουρισμού και ειδικότερα του πολιτιστικού τουρισμού. Έπειτα παρουσιάζεται η ταυτότητα του Δήμου Λεμεσού, αλλά και οι πολιτιστικές δραστηριότητες που διοργανώνει. Τέλος, για να προκύψει μια ολοκληρωμένη άποψη για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής, πραγματοποιείται έρευνα σε πολίτες της Λεμεσού και δίνεται συνέντευξη από τον Δήμαρχο με σκοπό να προκύψουν κάποια χρήσιμα συμπεράσματα για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ο όρος τουρισμός εμφανίζεται για πρώτη φορά στο λεξικό της Οξφόρδης το 1800. Η τουριστική, όμως, δραστηριότητα με την έννοια της περιήγησης είναι πολύ παλιά και συνδέει την επιθυμία του ανθρώπου για επαφή και γνωριμία με άλλους τόπους και λαούς, όπως και για λατρευτικούς, θεραπευτικούς ή αναψυχικούς σκοπούς. Στην Ελλάδα, κατά τις δεκαετίες 1960-1990, παρατηρήθηκε μια εντυπωσιακή έκρηξη τουριστικής ανάπτυξης¹.

Η θετικές επιδράσεις του τουριστικού φαινομένου ήταν οι πρώτες που εμφανίστηκαν κυρίως στον οικονομικό τομέα. Παράλληλα όμως εμφανίστηκαν και δυσμενείς συνέπειες της τουριστικής ανάπτυξης, οι οποίες οφείλονται περισσότερο στον άναρχο και ανολοκλήρωτο σχεδιασμό της και λιγότερο σε αυτόν καθαυτό τον τουρισμό. Η αλματώδης αυτή ανάπτυξη είχε επιπτώσεις και στους άλλους κλάδους της

¹Μπακίρης, Μ., (2008)

πρωτογενούς και δευτερογενούς παραγωγής, όπως η γεωργία, η βιομηχανία, η βιοτεχνία, από τους οποίους απέσπασε εργατικό δυναμικό και διαθέσιμους πόρους.

Παράλληλα, οδήγησε στην υπερβολική ανάπτυξη κάποιων περιοχών – κυρίως παράκτιων – με καταστρεπτικές και συχνά μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στο φυσικό και κοινωνικό τους περιβάλλον, ενώ ταυτόχρονα η προσέλκυση εργατικού δυναμικού στις περιοχές αυτές οδήγησε στην εγκατάλειψη των λιγότερο ανεπτυγμένων περιοχών, κυρίως της ενδοχώρας.

Έμφαση δόθηκε επίσης, στην κατασκευή μεγάλων ξενοδοχειακών μονάδων τις οποίες οι επισκέπτες σπάνια εγκαταλείπουν και κυρίως μέσω οργανωμένων εκδρομών.

Από την δεκαετία του 1980 αρχίζει να εμφανίζεται μια κόπωση των τουριστών και μι κάμψη στο πρότυπο ανάπτυξης του μαζικού τουρισμού με το οποίο χάνεται το μεγαλύτερο μέρος των ενδιαφερόντων και υποβαθμίζεται η προσωπικότητα του επισκέπτη.

Σήμερα, με την άνοδο του βιοτικού και μορφωτικού επιπέδου, η αυξανόμενη ευαισθησία όλων των κατηγοριών των τουριστών απέναντι στο περιβάλλον, άρχισε να γίνεται ορατή μέσα από μια μετατροπή στις απαιτήσεις και στην νοοτροπία των τουριστών και μια στροφή στις λεγόμενες ήπιες μορφές τουρισμού. Σε αυτές τις μορφές τουρισμού οι τουρίστες διατηρούν την ιδιαιτερότητά τους, τα γνωστικά τους ενδιαφέροντα, γνωρίζουν τον τόπο που επισκέπτονται, γεύονται τις τοπικές γεύσεις και έρχονται σε επαφή με τον ντόπιο τουρισμό.

Έτσι, άρχισε να δημιουργείται μια νέα τάση τουριστικής ανάπτυξης, η προαναφερθείσα αειφορική τουριστική ανάπτυξη. Αειφόρος τουρισμός ορίζεται ο οικονομικά βιώσιμος τουρισμός, ο οποίος δεν καταστρέφει τους πόρους από τους οποίους θα εξαρτηθεί το μέλλον του τουρισμού, ειδικότερα το φυσικό περιβάλλον και τον κοινωνικό ιστό της κοινότητας υποδοχής².

² Μπακίρης, Μ., (2008)

1.2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ

Ως τουριστικό κίνητρο ορίζεται ο λόγος που ώθησε τον επισκέπτη να πραγματοποιήσει το ταξίδι του. Τα τουριστικά κίνητρα μπορούν να διαχωριστούν υπό αυτή την έννοια, σε παράγοντες που «έσπρωξαν» τον τουρίστα μακριά από τις καθημερινές του συνήθειες και ζωή και σε αυτούς που τον προσέλκυσαν στον συγκεκριμένο προορισμό³.

Στην πρώτη περίπτωση, ένα τουριστικό κίνητρο μπορεί να ταυτιστεί με την ανάγκη που ο τουρίστας επιδιώκει να ικανοποιήσει μέσω της τουριστικής εμπειρίας. Οι ανάγκες αυτές έχουν διογκωθεί στον σύγχρονο δυτικό άνθρωπο, κυρίως ως απόρροια των έντονων και απαιτητικών ρυθμών ζωής, του αυξημένου στρες, της αποξένωσης από τον εαυτό και τους γύρω, καθώς και πολλών άλλων κοινωνικοοικονομικών προβλημάτων της σύγχρονης καθημερινότητας. Μέσα σε αυτά, η διεθνής οικονομική κρίση έχει σαν αποτέλεσμα τις αυξημένες απαιτήσεις του τουρίστα για ικανοποίηση των αναγκών του. Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις επισκεπτών που αδυνατούν να απολαύσουν την εμπειρία τους, ψάχνοντας διαρκώς την επιβεβαίωση πως αυτή έχει αποδώσει την αξία των χρημάτων τους.

Σε ένα άλλο επίπεδο, τα τουριστικά κίνητρα σχετίζονται άμεσα με τα ενδιαφέροντά του τουρίστα, όσον αφορά τουλάχιστον τους λόγους επιλογής του συγκεκριμένου προορισμού. Έτσι, αν τα ενδιαφέροντα κάποιου περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, τον αθλητισμό και την περιπέτεια, είναι πολύ πιθανόν ότι θα αναζητήσει έναν προορισμό που θα παρέχει την σχετική υποδομή και υπηρεσίες, όπως ένα θέρετρο χειμερινών σπορ, αναρρίχησης ή ράφτινγκ.

Θα πρέπει να σημειωθεί στο σημείο αυτό πως είναι σπάνια η τουριστική μετακίνηση βασισμένη σε ένα και μόνο κίνητρο. Για την πραγματοποίηση ενός ταξιδιού συνήθως συνδυάζονται διαφορετικές ανάγκες και ενδιαφέροντα του ίδιου ατόμου. Έτσι κάποιος μπορεί να αποφασίσει ένα ταξίδι λόγω της καθημερινής κούρασης, αλλά και του κοινωνικού πρεστίτζ που του προσδίδει η πραγματοποίηση των ετήσιων διακοπών

³ Μπακίρης, Μ., (2008)

του, επιλέγοντας έναν προορισμό όπου θα μπορέσει να ξεκουραστεί, να αποκτήσει το πολυπόθητο για πολλούς μαύρισμα, ως απόδειξη της εμπειρίας του κατά την επιστροφή, ενώ παράλληλα θα μπορέσει να έρθει σε επαφή με νέους πολιτισμούς και ιδέες.

Σε όποια περίπτωση, τα τουριστικά κίνητρα αποτελούν σημαντικότερα παράγοντα που θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη από την εκάστοτε τουριστική αγορά, καθώς η γνώση και κατανόηση αυτών, οδηγούν στην πραγμάτωση του βασικού στόχου κάθε επιχειρηματικής δραστηριότητας: την ικανοποίηση του πελάτη.

1.3 ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Η υιοθέτηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού αποτελεί σύμφωνα με την τουριστική πολιτική της χώρας, άλλα και της ευρύτερης επιστημονικής και κοινής γνώμης, ένα από τα μέτρα που έχουν τη δυνατότητα – υπό προϋποθέσεις σωστού σχεδιασμού τους, να προσδώσουν στον ελληνικό τουρισμό το χαρακτηριστικό της αειφορίας.

Με τον όρο εναλλακτικός τουρισμός ή τουρισμός ειδικών ενδιαφερόντων ορίζεται το σύνολο των ολοκληρωμένων τουριστικών υπηρεσιών, οι οποίες διακρίνονται από εξειδίκευση ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες και προτιμήσεις των πελατών τους, απευθύνονται σε ένα εξειδικευμένο κοινό, στηρίζονται σε οικολογικά ανεκτές και ήπιες δραστηριότητες, ενώ αναδεικνύουν χωρίς να καταστρέφουν τις φυσικές καλλονές του τοπίου⁴.

⁴ Σουρτζής, Α., (1999)

1.3.1 ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού είναι πολυάριθμες και είναι δυνατόν να κατηγοριοποιηθούν βάσει πολλών παραγόντων.

Οι παράγοντες αυτοί και οι μορφές που προκύπτουν από αυτούς συνοψίζονται στα εξής⁵:

- Μορφές τουρισμού προσδιοριζόμενες από τον παράγοντα «τουρίστα». Είναι οι μορφές τουρισμού που πραγματοποιούνται από ανθρώπους με κοινά σωματικά, κοινωνικά ή ψυχογραφικά χαρακτηριστικά: τουρισμός νέων, τουρισμός τρίτης ηλικίας, οικογενειακός τουρισμός, θρησκευτικός τουρισμός κ.λ.π.
- Μορφές τουρισμού προσδιοριζόμενες από τον παράγοντα «τουριστική μετακίνηση». Μορφές τουρισμού που διαμορφώνονται σύμφωνα με το μεταφορικό μέσο, το μέγεθος της μετακινούμενης ομάδας ή τη δαπάνη της μετακίνησης των τουριστών: οδικός τουρισμός, θαλάσσιος τουρισμός, ατομικός ή ομαδικός τουρισμός, κοσμοπολίτικος τουρισμός κ.λ.π.
- Μορφές τουρισμού προσδιοριζόμενες από τον παράγοντα «διαμονή». Μορφές τουρισμού που προσδιορίζονται από τη διάρκεια, το κατάλυμα και τη δαπάνη της διαμονής: κύριες διακοπές (15-30 ημέρες), short breaks (1-4 ημέρες), τουρισμός κάμπινγκ, επιλεκτικός ή λαϊκός τουρισμός κ.λ.π.
- Μορφές τουρισμού προσδιοριζόμενες από τον παράγοντα «εποχή διακοπών». Μορφές που κατηγοριοποιούνται σύμφωνα με την εποχή στην οποία εκδηλώνονται: θερινός τουρισμός, χειμερινός τουρισμός, θαλάσσιος τουρισμός, αγροτουρισμός, μαζικός τουρισμός κ.λ.π.

⁵ Μπακίρης Μ., (2008)

- Μορφές τουρισμού προσδιοριζόμενες από τον παράγοντα «τουριστικός προορισμός». Μορφές που προσδιορίζονται από την φύση και το χαρακτήρα του τουριστικού προορισμού: θαλάσσιος, παράκτιος, χιονοδρομικός, ιαματικός, συνεδριακός, αθλητικός κ.λ.π
- Μορφές τουρισμού προσδιοριζόμενες από τον παράγοντα «σκοπός ταξιδιού». Μορφές τουρισμού που διαμορφώνονται από το τουριστικό κίνητρο του τουρίστα, την συγκεκριμένη, δηλαδή, ανάγκη ή επιθυμία μέσω της τουριστικής εμπειρίας. Περιλαμβάνει όλες τις μορφές τουρισμού, αφού είναι η αιτία του.
- Μορφές τουρισμού προσδιοριζόμενες από τον παράγοντα «τουριστική δαπάνη»: κοσμοπολίτικος τουρισμός, τουρισμός φιλοξενίας κ.λπ.

1.4 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Το σύνολο των υλικών και πνευματικών επιτευγμάτων μιας ομάδας ανθρώπων αποτελούν τον πολιτισμό του. Πολιτισμός και τέχνες είναι δύο έννοιες στενά συνυφασμένες, καθώς οι τέχνες αποτελούν χαρακτηριστικές εκφάνσεις του πολιτισμού κάθε περιόδου. Τέχνες όπως η αρχιτεκτονική, η γλυπτική, η αγγειοπλαστική, η υφαντική, η μουσική, η κοσμηματοτεχνία, η ζωγραφική έχουν μακραίωνη παράδοση στον ελληνικό χώρο, όπου αναπτύχθηκαν πολιτισμοί ήδη από τους προϊστορικούς χρόνους.

1.4.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ο "πολιτιστικός τουρισμός" αποτελεί ένα από τα πιο παλιά και πιο δημοφιλή είδη τουρισμού. Από τους περασμένους αιώνες άτομα ή ολιγομελείς ομάδες περιηγητών, αναζητώντας τη γνώση, την εμπειρία, την προσωπική ανακάλυψη,

πραγματοποιούσαν ταξίδια σε τόπους με αρχαιολογικό, ιστορικό, λαογραφικό ή πνευματικό - θρησκευτικό ενδιαφέρον, σε άγνωστα μέρη με διαφορετικό πολιτισμό και εθνολογικές ιδιομορφίες. Τα πολιτιστικά αυτά ταξίδια, αν και οργανωμένα από τους ίδιους, μπορεί να θεωρηθούν μια πρώιμη μορφή "πολιτιστικού τουρισμού" ο οποίος, σήμερα πλέον, έχει συγκροτηθεί σε δραστηριότητα με διαφορετικό χαρακτήρα και στόχο από τις άλλες μορφές τουρισμού. Ο "πολιτιστικός τουρισμός" προσφέρει ευκαιρίες για πολιτιστική εμπειρία, προσφέρει την περιήγηση στη φυσική, καλλιτεχνική και πνευματική κληρονομιά μιας περιοχής καθώς και στη σημερινή δημιουργία. Απορροφά ένα μεγάλο μέρος του τουριστικού ρεύματος που έχει ιδιαίτερες προσδοκίες για την επίσκεψη σε χώρους με σημαντική πολιτιστική κληρονομιά, οι οποίοι υπαγορεύουν ειδική μεταχείριση, γι' αυτό χρειάζεται μια ειδική οργάνωση και διαχείριση.

Οι συνθήκες που διαμορφώνουν την ιδιαιτερότητα του πολιτιστικού τουρισμού, σε σχέση με τις άλλες μορφές τουρισμού, καθορίζονται από το δίπολο πολιτισμός - τουρισμός και την αμφίδρομη δυναμική, με θετικές και αρνητικές επιπτώσεις, που δημιουργείται από την εμπλοκή δύο μερών διαφορετικής σύστασης και συμφερόντων: αφενός της ευάλωτης πολιτιστικής κληρονομιάς που απαιτεί την προστασία της, τη σωστή ερμηνεία και προβολή της και αφετέρου του δυναμικού τουρισμού, που απαιτεί επιτυχή οργάνωση και κερδοφόρα διαχείριση. Η κληρονομιά προσφέρει στον τουρισμό ένα προσοδοφόρο πεδίο δράσης και αυτός αντιδρά θετικά για τον πολιτισμό ευνοώντας, μεταξύ άλλων, την ανάδειξη και διατήρηση των πολιτιστικών αγαθών και δημιουργώντας έσοδα για τη συντήρησή τους. Στην αρνητική δράση του τουρισμού, κυρίως του μαζικού, συγκαταλέγονται οι σημαντικές πιέσεις που ασκεί στα πολιτιστικά αγαθά με την εντατική ή ανεξέλεγκτη χρήση τους.

Η πλευρά της πολιτιστικής κληρονομιάς αντιδρά θέτοντας συγκεκριμένους περιοριστικούς όρους στη δράση του αυτή. Εντέλει, οι σχέσεις ισορροπούν εφόσον παρέχεται η δυνατότητα στον τουρισμό να είναι επικερδής, υπό την προϋπόθεση όμως ότι τηρεί τους όρους που εξασφαλίζουν τη διατήρηση των σημαντικών χαρακτηριστικών και της σημασίας ενός τόπου.

Μπορούμε να χαρακτηρίσουμε ένα είδος τουρισμού ως πολιτιστικό όταν η συμμετοχή

σε πολιτιστικές και εκπαιδευτικές εμπειρίες ή εμπειρίες που αναφέρονται στην πολιτιστική κληρονομιά αποτελούν ένα σημαντικό παράγοντα του ταξιδιού⁶.

Όταν λέμε πολιτιστική κληρονομιά, εννοούμε το σύνολο των ανθρώπινων δημιουργημάτων (π.χ. οικοδομήματα, γραπτά μνημεία, τοποθεσίες κ.λ.π.) που παρουσιάζουν καλλιτεχνικό, θρησκευτικό, αρχαιολογικό, επιστημονικό ενδιαφέρον.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού (WTO) θεωρεί πως πολιτιστικός τουρισμός είναι το ταξίδι που γίνεται με κίνητρο βασικά πολιτιστικό – περιλαμβάνοντας εκπαιδευτικές περιηγήσεις, θεατρικές παραστάσεις, φεστιβάλ, προσκυνήματα, επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία και μουσεία, καθώς και τη μελέτη του φυσικού περιβάλλοντος, του λαϊκού πολιτισμού και της τέχνης.

Ο Πολιτισμικός Τουρισμός έχει σαν κύριο τουριστικό προϊόν την επαφή, γνωριμία, γνώση και απόλαυση του πολιτισμού των τουριστικών προορισμών και τις διάφορες πολιτισμικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες. Πρόγονό του αποτελεί το γνωστό Grande Tour, το οποίο ήταν περιηγητικά ταξίδια που πραγματοποιούνταν στην Ευρώπη από γόνους πλούσιων οικογενειών, κυρίως για εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς σκοπούς. Τα ίδια τουριστικά κίνητρα συνεχίζουν να προσδιορίζουν και σήμερα των πολιτισμικό τουρισμό. Θεωρείται μορφωτικός τουρισμός, ήπιος και φιλικός με το περιβάλλον. Οι επισκέπτες του πολιτιστικού τουρισμού είναι συνήθως άτομα με γνώσεις και ευαισθητοποιημένα σχετικά με την προστασία πολιτισμικών στοιχείων και του περιβάλλοντος, μέσης ή μεγάλης ηλικίας, υψηλού οικονομικού και μορφωτικού επιπέδου και προέρχονται κυρίως από τις θεωρούμενες ανεπτυγμένες χώρες.

Ο πολιτισμικός τουρισμός μπορεί να αναπτυχθεί παράλληλα και με άλλες μορφές τουρισμού και σε όλες τις εποχές του έτους. Σε περιοχές, για παράδειγμα, όπου αναπτύσσεται αγροτουρισμός ή περιπατητικός τουρισμός, συχνά συναντά κανείς στοιχεία πολιτισμικής κληρονομιάς. Η τοπική κουλτούρα, ο τρόπος ζωής, τα ήθη και

⁶ Η Χάρτα του Πολιτιστικού Τουρισμού, ICOMOS - Ελληνικό Τμήμα, Τεύχος 2193 - Απρίλιος 2002

έθιμα, τα τοπικά προϊόντα, η κουζίνα, εορτές και εκδηλώσεις, αποτελούν και αυτά στοιχεία του πολιτισμού και αποτελούν, τόσο στα πλαίσια του αγροτουρισμού, όσο και του πολιτισμικού τουρισμού, απαραίτητους τουριστικούς πόρους. Στην περίπτωση θρησκευτικών εκδηλώσεων και μνημείων, ο πολιτισμικός τουρισμός συνδέεται στενά με τον θρησκευτικό. Στενές σχέσεις έχει επίσης με μορφές όπως ο επαγγελματικός τουρισμός, ο οικοτουρισμός, ο τουρισμός πόλεων, ο αθλητικός τουρισμός κ.λπ.

Στην Ελλάδα ο εξωτερικός τουρισμός ξεκίνησε υπό τη μορφή πολιτισμικού τουρισμού, με κέντρο τα σπουδαία αρχαιολογικά μνημεία της χώρας. Αργότερα αυξήθηκαν οι επισκέψεις που συνδύαζαν τον πολιτισμικό με τον παράκτιο τουρισμού, ώσπου στις μέρες μας ο τελευταίος έχει εξελιχθεί σε μαζικό, υποσκιάζοντας άλλες μορφές τουρισμού, που μπορούν δυναμικά να υποστηριχθούν από τους τουριστικούς πόρους της χώρας. Οι πόροι αυτοί διακρίνονται σε φυσικούς (ηλιοφάνεια, καθαρή θάλασσα), ανθρώπινους (καλλιτέχνες, επιστήμονες), άυλους (ιστορία, φήμη) και σε πολιτισμικά χαρακτηριστικά (κουλτούρα, φιλοξενία, ταμπεραμέντο).

Για την αειφόρο ανάπτυξη, όμως, του πολιτισμικού τουρισμού, αναγκαία κρίνεται – πέρα από τους παραπάνω πόρους – και η λήψη σημαντικών μέτρων εφαρμογής του. Απαραίτητα κρίνονται για παράδειγμα, μέτρα για τη διατήρηση και διαφύλαξη της πολιτισμικής κληρονομιάς, καθώς και την βελτίωση και καλύτερη διαχείριση των υποδομών⁷.

1.4.2 ΤΙ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ Ο ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο πολιτιστικός τουρισμός είναι η μορφή τουρισμού που περιλαμβάνει εκπαιδευτικές περιηγήσεις, θεατρικές παραστάσεις, φεστιβάλ, προσκυνήματα, επισκέψεις σε

⁷ Μπακίρης, Μ., (2008)

αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία και μουσεία, καθώς και τη μελέτη του φυσικού περιβάλλοντος, του λαϊκού πολιτισμού και της τέχνης.

Ο πολιτιστικός τουρισμός συνδυάζεται πολλή καλά με άλλες εναλλακτικές μορφές τουρισμού υπαίθρου και συνεισφέρει στη δημιουργία ενός ελκυστικού διαφοροποιημένου τουριστικού προϊόντος.

Θα μπορούσαμε να πούμε ότι πολιτιστικό τουρισμό έχουμε όταν ο επισκέπτης θέλει να κατανοήσει και να εκτιμήσει τον βασικό χαρακτήρα ενός τόπου και τον πολιτισμό του ως σύνολο, περιλαμβάνοντας:

- την ιστορία και την αρχαιολογία
- τον τρόπο ζωής του τον κατοίκων της περιοχής και την πολιτιστική εξέλιξη
- τις τέχνες και την αρχιτεκτονική
- το φαγητό, το κρασί και την τοπική παραγωγή
- την κοινωνική, οικονομική και πολιτική δομή
- τη μορφολογία της περιοχής
- τα διάφορα φεστιβάλ πανηγύρια και εκδηλώσεις

Λίγες περιοχές μπορούν να ισχυριστούν ότι αναπτύσσουν ένα marketing που έχει ως στόχο τα προϊόντα πολιτιστικού τουρισμού. Αυτός όμως ο προσανατολισμός προορίζεται για πολύ δυναμικούς χώρους που έχουν μια εξαιρετική κληρονομιά ή εντάσσονται στα μεγάλα πακέτα του τουρισμού ή στην περιφέρεια σε μεγάλους χώρους διεθνούς φήμης.

Για τις περισσότερες περιοχές, ο πολιτιστικός τουρισμός αποτελεί μόνο ένα στοιχείο μιας ευρύτερης προσφοράς στην οποία εντάσσονται άλλες δραστηριότητες όπως μακρινοί περίπατοι, φυσιολατρικός αθλητισμός κλπ. Πρόκειται μάλλον για τη δημιουργία ενός πολιτιστικού περιβάλλοντος που βασίζεται στην τοπική ταυτότητα, χωρίς ωστόσο να απομονώνεται σε μια ιστορική και γεωγραφική περιγραφή, η οποία μετατρέπει την περιοχή σε περιφέρεια - μουσείο.

1.4.3 ΟΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Η ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού δεν μπορεί να γίνει απλώς με πρωτοβουλία κάποιων τουριστικών επιχειρηματιών που σχεδιάζουν μεμονωμένες δραστηριότητες. Απαιτεί τη συνεργασία του δημόσιου με τον ιδιωτικό τομέα σε τοπική βάση. Απαιτεί έναν οργανωμένο σχεδιασμό από την κοινότητα με ενεργοποίηση όλων των τοπικών παραγόντων. Ο σχεδιασμός αυτός, όμως, μπορεί και πρέπει να ενισχυθεί κεντρικά από τους κρατικούς φορείς, ιδιαίτερα στην παραγωγή πολιτιστικών τουριστικών προϊόντων.

Βασικά εργαλεία για την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού είναι οι νέες τεχνολογίες. Με σχετικά μικρό κόστος μπορούν να χρησιμοποιηθούν πολύ αποτελεσματικά σε όλα τα στάδια του σχεδιασμού: από την προβολή του τόπου για την προσέλκυση τουριστών μέχρι την παρουσίαση της πολιτιστικής κληρονομιάς και μέχρι την κατασκευή πολιτιστικών τουριστικών προϊόντων.

1.4.4 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΑΣ

Πολιτιστικός τουρίστας είναι αυτός που θέλει πραγματικά να καταλάβει έναν τόπο, που θέλει να νιώσει την ιστορία του. Είναι αυτός που θέλει να αισθανθεί ότι ζει μέσα σε έναν άλλο πολιτισμό, που θέλει την εμπειρία μιας πολιτιστικής «περιπέτειας». Είναι αυτός που θέλει να συγκρίνει το σήμερα με το χθες, να κατανοήσει τους λόγους των αλλαγών και της εξέλιξης.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού εκτιμά ότι ο πολιτιστικός τουρισμός αναπτύσσεται με ρυθμό 15% τον χρόνο και ότι το 37% όλων των διεθνών ταξιδιών περιλαμβάνει ένα πολιτιστικό στοιχείο⁸.

⁸ Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού

Σύμφωνα με τις έρευνες, το προφίλ των πολιτιστικών τουριστών (σε σχέση με εκείνο των τουριστών που ακολουθούν τον μαζικό τουρισμό) φαίνεται να έχει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- ηλικία 45 ως 64 χρόνων
- οι γυναίκες είναι περισσότερες από τους άντρες
- ανωτέρου μορφωτικού επιπέδου
- υψηλότερο εισόδημα
- ξοδεύουν 10 ως 15% περισσότερα για κάθε ημέρα ταξιδιού
- ξοδεύουν περισσότερα σε καταναλωτικά προϊόντα όπως σουβενίρ, χειροποίητα είδη, ρουχισμό κλπ.

Ο πολιτιστικός τουρισμός συνδυάζει την προώθηση της γνώσης, της ιστορίας, της τέχνης και του τρόπου ζωής των κατοίκων της περιοχής.

Στα πλαίσια του πολιτιστικού τουρισμού μπορεί να προωθηθεί ο τουρισμός πολιτιστικών εκδηλώσεων, ο εκπαιδευτικός ή η οργάνωση ειδικών σεμιναρίων, ο αρχαιολογικός κ.λ.π.

1.4.5 ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΩΝ (ICOMOS)

Το ICOMOS, η Διεθνής Οργάνωση για την Προστασία Μνημείων και Τόπων, αναγνωρίζοντας τη δυναμική του φαινομένου, έχει συμπεριλάβει στις ειδικές επιτροπές του τη Διεθνή Επιτροπή Πολιτιστικού Τουρισμού. Αντικείμενο της επιτροπής είναι η προάσπιση της πολιτιστικής κληρονομιάς, παγκόσμιας, εθνικής ή τοπικής, στις περιπτώσεις εμπλοκής της με τον τουρισμό. Στην επιτροπή αυτή ανατέθηκε η αναθεώρηση της Χάρτα του Πολιτιστικού Τουρισμού. Το κείμενο της

νέας Χάρτας διατυπώθηκε σε τρεις γλώσσες, αγγλικά, γαλλικά και ισπανικά και επικυρώθηκε στη Γενική Συνέλευσή του ICOMOS στο Μεξικό το 1999⁹.

Η Χάρτα του Πολιτιστικού Τουρισμού του ICOMOS, (ICOMOS International Cultural Tourism Charter) βασίζεται στις αρχές που διέπουν τις δράσεις της διεθνούς αυτής οργάνωσης και αποτελεί μία εξειδικευμένη εφαρμογή τους που αφορά την τουριστική δραστηριότητα σε τόπους με πολιτιστική σημασία.

Βασικός στόχος της Χάρτας είναι να παίζει ένα σημαντικό ρόλο στον περιορισμό των κινδύνων και την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων του τουρισμού στην κληρονομιά και στα πολιτιστικά αγαθά. Ένας ακόμα στόχος της είναι το να εξισορροπήσει τις αντικρουόμενες προθέσεις ή τις αντιπαραθέσεις των παραγόντων του τουρισμού και των συντελεστών της προστασίας της κληρονομιάς. Εκφράζει, εντέλει, μια πρόθεση διαχείρισεως καλής πρακτικής και επιχειρεί να υπαγορεύσει στους τουριστικούς παράγοντες και τους επισκέπτες έναν "κώδικα συμπεριφοράς" απέναντι στην πολιτιστική κληρονομιά ενός τόπου που προσελκύει το τουριστικό ενδιαφέρον.

Η Χάρτα, στη νέα της μορφή, αποτελείται από δύο μέρη:

α) τις Γενικές Αρχές, οι οποίες θέτουν τα πλαίσια της διαχείρισης του τουρισμού σε περιοχές με σημαντική πολιτιστική κληρονομιά και αναφέρονται στις θέσεις και τους στόχους της Χάρτας,

β) τα έξι Άρθρα ή Αρχές της.

⁹ Η Χάρτα του Πολιτιστικού Τουρισμού, ICOMOS - Ελληνικό Τμήμα, Τεύχος 2193 - Απρίλιος 2002

1.4.6 Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΕΝΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΠΟΥ Ή ΑΓΑΘΟΥ

Στις Γενικές Αρχές επισημαίνεται ότι ο βασικός σκοπός της διατήρησης ενός πολιτιστικού τόπου ή αγαθού συνίσταται στην ανάδειξη των σημαντικών χαρακτηριστικών του - φυσικών, καλλιτεχνικών κ.λπ. - και της σημασίας του, η οποία πρέπει να είναι όσο το δυνατόν κατανοητή και προσιτή, τόσο στον επισκέπτη, όσο και στον τοπικό πληθυσμό. Η ανεπαρκής κατανόηση της σημασίας ενός τόπου και οι αντιτιθέμενες απόψεις μπορεί να οδηγήσουν στην απώλεια της αυθεντικότητας των χαρακτηριστικών του τόπου και να μειώσουν τις εκτιμήσεις των επισκεπτών γι' αυτόν.

Τα δεδομένα χαρακτηριστικά και η αντικειμενική απόδοση του βαθμού σημασίας της κληρονομιάς αποτελούν την αφετηρία για κάθε ενέργεια που σχετίζεται με τους στόχους της Χάρτας. Σ' αυτά, μεταξύ των άλλων, θα πρέπει να βασιστεί η διαμόρφωση της πρακτικής της διαχείρισης ιστορικών τόπων με κληρονομιά ή η μεθοδολογία για τη βελτίωση των σχέσεων μεταξύ της διατήρησης και του τουρισμού, ώστε να εξασφαλιστούν αμφίδρομα οφέλη αποδοτικά για τον τουρισμό και προστατευτικά για τα πολιτιστικά αγαθά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Ο ΔΗΜΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

2.1 ΓΕΝΙΚΑ

Η Λεμεσός είναι η δεύτερη σε πληθυσμό πόλη της Κύπρου και ο μεγαλύτερος Δήμος, ενώ μετά τα τραγικά γεγονότα της Τουρκικής εισβολής του 1974 έχει εξελιχθεί σε ένα από τα μεγαλύτερα λιμάνια της Μεσογείου για διαμετακόμιση εμπορευμάτων. Έκτοτε η Λεμεσός εξελίσσεται ραγδαία σε ένα από τα σημαντικότερα κέντρα ναυτιλίας, τουρισμού, εμπορίου και παροχής υπηρεσιών στην περιοχή.

Η Λεμεσός είναι γνωστή και για τη μακροχρόνια παράδοση της σε θέματα πολιτισμού. Προσφέρει στον ενδιαφερόμενο επισκέπτη ένα μεγάλο φάσμα, τόσο από δραστηριότητες, όσο και από μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους και αποτελεί ένα μοναδικό συνταίριασμα αρχαίων, φράγκικων, βυζαντινών και άλλων σύγχρονων επιδράσεων.

Η επαρχία Λεμεσού βρίσκεται στο νότιο τμήμα της Κύπρου και συνορεύει με την επαρχία Πάφου στα δυτικά, με την επαρχία Λάρνακας στα ανατολικά και με την επαρχία Λευκωσίας στα βόρεια. Η έκταση γης που περιλαμβάνεται στα όρια του

Δήμου Λεμεσού ανέρχεται στα 34.870.000 τετραγωνικά μέτρα ή 34.87 τετραγωνικά χιλιόμετρα.

Η περιοχή Λεμεσού καταλαμβάνει 1392 km² και καλύπτει το 15% ολόκληρης της Κύπρου, ενώ γύρω στα 80 χιλιόμετρα βρέχονται από θάλασσα. Οι κυριότεροι κόλποι της περιοχής είναι αυτοί της Επισκοπής και του Ακρωτηρίου. Οι ποταμοί του Κούρη, της Αυδήμου και του Παραμαλίου εκβάλλουν στον κόλπο της Επισκοπής, ενώ ο ποταμός Γαρίλλης και ο ποταμός της Γερμασόγειας στον κόλπο του Ακρωτηρίου. Ο μεγαλύτερος από αυτούς είναι ο ποταμός του Κούρη (38 χιλ).

Οι προαναφερόμενοι ποταμοί πηγάζουν από την οροσειρά του Τροόδους και ρέουν κατά τη διάρκεια των μηνών Δεκεμβρίου μέχρι Μαΐου.

Οι περιορισμένες πηγές νερού, η συνεχώς αυξανόμενη ανάγκη για άρδευση, καθώς επίσης βιομηχανικοί και τουριστικοί λόγοι οδήγησαν στη δημιουργία φραγμάτων στην προσπάθεια να αυξηθούν τα αποθέματα νερού.

Το φράγμα του Κούρη το οποίο έχει χωρητικότητα 115,000,0000 m³, το φράγμα της Γερμασόγειας με χωρητικότητα 13.600.00 m³ και το φράγμα των Πολεμιδιών με χωρητικότητα 3.864.000 m³ αποτελούν τα τρία μεγαλύτερα φράγματα της Λεμεσού. Η συνολική χωρητικότητα των φραγμάτων της επαρχίας Λεμεσού είναι περίπου 135.000.000 m³ και έχουν μεγάλη σημασία για την πόλη αφού αρκετές γεωργικές περιοχές ποτίζονται από αυτά κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού όταν η πτώση βροχών είναι περιορισμένη.

Η Λεμεσός έχει δυο λιμάνια, το παλιό και το καινούριο. Το καινούριο έχει τη μεγαλύτερη εμπορική και επιβατική κίνηση και θεωρείται το μεγαλύτερο λιμάνι στην ελεύθερη Κύπρο ενώ το μικρό, το οποίο έχει κυματοθραύστες 250 μέτρα χρησιμοποιείται συνήθως από μικρές ψαρόβαρκες. Το νέο λιμάνι, το οποίο έχει 11 μέτρα βάθος και κυματοθραύστες 250 μέτρα μήκος, είναι ικανό να δεχθεί 10 πλοία βάσει του μεγέθους τους. Η εξαγωγή σταφυλιού, κρασιού, χαρουπιών και εσπεριδοειδών φρούτων, καθώς επίσης η εισαγωγή δημητριακών, οχημάτων,

μηχανών, υφασμάτων, γεωργικών φαρμάκων, χημικών λιπασμάτων και σίδερων επιτυγχάνεται μέσω αυτών των λιμανιών.

2.2 Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ

2.2.1 ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΣΤΗΝ ΛΕΜΕΣΟ

Η Λεμεσός έχει το τέλειο μεσογειακό κλίμα, το οποίο το καλοκαίρι είναι ζεστό και ξηρό ενώ το χειμώνα ήπιο. Η θερμοκρασία κατά τη διάρκεια της μέρας το καλοκαίρι κυμαίνεται μεταξύ 22 και 36.0 βαθμών Κελσίου, ενώ το χειμώνα κυμαίνεται μεταξύ 1 και 18 βαθμών Κελσίου ανάλογα με το υψόμετρο της περιοχής¹⁰.

Η θερμοκρασία του θαλάσσιου νερού είναι περίπου 15.5 βαθμών Κελσίου το χειμώνα και 24 βαθμών Κελσίου τον Αύγουστο και τον Σεπτέμβριο. Οι συγκεκριμένες θερμοκρασίες επιτρέπουν το κολύμπι ολόχρονα.

2.2.2 ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΕΔΑΦΟΥΣ

Οι λοφώδεις και βουνίσιες περιοχές της επαρχίας Λεμεσού είναι πολύ πλούσιες σε βλάστηση. Τα πιο γνωστά είδη είναι η Τραχεία Πεύκη, η Μαύρη Πεύκη και ένα είδος

¹⁰ Ανάκτηση από: <http://www.limassolmunicipal.com>

κυπαρισσιού γνωστού ως “Αόρατος Οξύκεδρος” τα οποία μεγαλώνουν σε υψόμετρο περίπου 1200 με 1500 μέτρων. Ο πλάτανος και ο σκλήδρος μεγαλώνουν σε ποτάμια και ρυάκια του Τροόδους, ενώ ένας είδος βελανιδιάς το οποίο ονομάζεται «λατζιά» συναντάται σε ψηλότερα υψόμετρα. Οι «τριμιθιές» συναντώνται σε μεσαία και χαμηλότερα υψόμετρα ενώ κανείς μπορεί επίσης να συναντήσει συχνά άγρια τριαντάφυλλα, θυμάρι και θάμνους «σινιάς»

2.2.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Οι κάτοικοι της περιοχής της Λεμεσού ασχολούνται με τη γεωργία, τη κτηνοτροφία, το ψάρεμα, τον τουρισμό καθώς επίσης με τη βιομηχανία και τη χειροτεχνία.

ΓΕΩΡΓΙΑ

Οι κυριότερες καλλιέργειες περιλαμβάνουν εσπεριδοειδή και οπωροφόρα δέντρα όπως κερασιές, αχλαδιές, ροδακινιές, φορμοζιές, συκιές, μπανανιές, βερικοκιές, ροδιές, ελιές, αμυγδαλιές και καρυδιές. Καλλιεργούνται επίσης αμπέλια, διάφορα λαχανικά, πατάτες, ντομάτες, κρεμμύδια, καρπούζια, πεπόνια, καρότα, αγγουράκια, παντζάρια και διάφορα όσπρια όπως φασόλια, λουβιά, ρεβίθια, φακές και δημητριακά όπως σιτάρι, κριθάρι και βρώμη.

ΖΩΟΤΡΟΦΙΑ

Οι κάτοικοι εκτρέφουν πρόβατα, γίδια, γουρούνια, βόδια και πουλερικά.

ΑΛΙΕΙΑ -ΨΑΡΕΜΑ

Το μεγάλο μήκος των ακτών της επαρχίας Λεμεσού οι οποίες καταλαμβάνουν 80 χιλιόμετρα έχουν συνεισφέρει πάρα πολύ στην ανάπτυξη της αλιείας. Στην πόλη της Λεμεσού καθώς επίσης και στην Αυδήμον υπάρχουν ειδικοί χώροι για ψάρεμα αφού ένας αρκετά μεγάλος αριθμός των κατοίκων της πόλης ασχολείται με το ψάρεμα.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Η ανάπτυξη του τουρισμού στη Λεμεσό ξεκίνησε μετά το 1974 όταν οι Τούρκοι κατέλαβαν την Αμμόχωστο και την Κερύνεια τις δύο δηλαδή βασικές τουριστικές περιοχές της Κύπρου. Η πόλη της Λεμεσού έχει πολύ όμορφες, αμμόδεις παραλίες, κατάλληλες για ηλιοθεραπεία και κολύμπι. Η Επισκοπή, το Πισσούρι, το Ακρωτήρι, η Αμαθούντα και το Lady's Mile είναι μερικές από τις πιο σημαντικές. Μια παραλία, η οποία απευθύνεται σε λουόμενους, εφοδιασμένη με όλες τις απαραίτητες ανέσεις και οργανωμένη από τον Κ.Ο.Τ βρίσκεται στην περιοχή Δασούδι στην τουριστική περιοχή της Λεμεσού. Κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών παρατηρείται μια ιδιαίτερη προτίμηση για ξενοδοχεία που βρίσκονται σε καλοκαιρινά θέρετρα όπως για παράδειγμα το Τροόδος, οι Πλάτρες, ο Πρόδρομος, ο Αγρός, το Πέρα Πέδι και το Όμοδος.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Η Λεμεσός είναι γνωστή για τα εργοστάσια κρασιού της. Τα πιο γνωστά από αυτά είναι της ΚΕΟ, της ΛΟΕΛ, της ΣΟΔΑΠ και της ΕΤΚΟ. Το κρασί και το κονιάκ (brandy) τα οποία παράγονται και καλλιεργούνται στα γνωστά κρασοχώρια είναι εξαιρετης ποιότητας και έχουν κερδίσει αρκετά βραβεία σε διεθνείς εκθέσεις. Τόσο οι ντόπιοι όσο και οι ξένοι επισκέπτες καταναλώνουν μια αρκετά μεγάλη ποσότητα κρασιού. Μεγάλες ποσότητες εξάγονται επίσης στην Ευρώπη ενώ το εργοστάσιο της ΚΕΟ παράγει και μία εξαιρετης ποιότητας μύρα. Η πόλη της Λεμεσού θεωρείται το μεγαλύτερο βιομηχανικό κέντρο της επαρχίας. Υπάρχουν περίπου 350 βιομηχανικές μονάδες οι οποίες ασχολούνται με την παραγωγή ρούχων, επίπλων, ποτών και φαγητών, καθώς επίσης και με το τύπωμα, το μέταλλο, τις ηλεκτρικές συσκευές και τα πλαστικά εμπορεύματα.

ΕΜΠΟΡΙΟ

Η Λεμεσός θεωρείται ένα από τα πιο σημαντικά εμπορικά κέντρα της Κύπρου. Σε αυτό έχουν παίξει σημαντικό ρόλο οι Βρετανικές βάσεις της Επισκοπής και του Ακρωτηρίου, καθώς επίσης και η ανακατάταξη του πληθυσμού στη Λεμεσό μετά τη τουρκική εισβολή το 1974. Οι έμποροι είναι μαζεμένοι στο κέντρο της Λεμεσού και στην τουριστική περιοχή κατά μήκος της θάλασσας, η οποία ξεκινά από το παλιό λιμάνι και καταλήγει στην περιοχή της Αμαθούντας. Τα περισσότερα ξενοδοχεία,

εστιατόρια, ζαχαροπλαστεία, δισκοθήκες και άλλοι χώροι διασκέδασης βρίσκονται στην ίδια περιοχή.

ΛΙΜΑΝΙ

Η Λεμεσός έχει δυο λιμάνια, το παλιό και το καινούριο. Το καινούριο έχει τη μεγαλύτερη εμπορική και επιβατική κίνηση και θεωρείται το μεγαλύτερο λιμάνι στην ελεύθερη Κύπρο ενώ το μικρό, το οποίο έχει κυματοθραύστες 250 μέτρα χρησιμοποιείται συνήθως από μικρές ψαρόβαρκες. Το νέο λιμάνι, το οποίο έχει 11 μέτρα βάθος και κυματοθραύστες 250 μέτρα μήκος, είναι ικανό να δεχθεί 10 πλοία βάσει του μεγέθους τους. Η εξαγωγή σταφυλιού, κρασιού, χαρουπιών και εσπεριδοειδών φρούτων, καθώς επίσης η εισαγωγή δημητριακών, οχημάτων, μηχανών, υφασμάτων, γεωργικών φαρμάκων, χημικών λιπασμάτων και σίδερων επιτυγχάνεται μέσω αυτών των λιμανιών.

2.3 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ - ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ

Η Λεμεσός θεωρείται ένα από τα πιο σημαντικά εμπορικά κέντρα της Κύπρου. Σε αυτό έχουν παίξει σημαντικό ρόλο οι Βρετανικές βάσεις της Επισκοπής και του Ακρωτηρίου, καθώς επίσης και η ανακατάταξη του πληθυσμού στη Λεμεσό μετά τη τουρκική εισβολή το 1974. Οι έμποροι είναι μαζεμένοι στο κέντρο της Λεμεσού και στην τουριστική περιοχή κατά μήκος της θάλασσας, η οποία ξεκινά από το παλιό λιμάνι και καταλήγει στην περιοχή της Αμαθούντας. Τα περισσότερα ξενοδοχεία, εστιατόρια, ζαχαροπλαστεία, δισκοθήκες και άλλοι χώροι διασκέδασης βρίσκονται στην ίδια περιοχή.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι οργανισμοί με τους οποίους ο Δήμος Λεμεσού ασκεί την πολιτιστική – τουριστική πολιτική.

2.3.1 ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Το Δημοτικό Μουσείο Λαϊκής Τέχνης, το οποίο λειτούργησε στις 20 Ιουνίου 1985, περιλαμβάνει μια από τις πιο σημαντικές συλλογές κυπριακής λαϊκής τέχνης και χειροτεχνίας, από τα τέλη του 19ου αιώνα, μέχρι τις αρχές του 20ου αιώνα και στεγάζεται σε διατηρητέα οικοδομή, δωρεά της οικογένειας Ιωάννη και Κατερίνας Σχίζα, στη γωνία των οδών Αγίου Ανδρέου και Όθωνος και Αμαλίας, το οποίο παλαιότερα λειτουργούσε ως δημοτικό γηροκομείο¹¹.

Η αναπαλαίωση της οικοδομής και η μετατροπή της σε Δημοτικό Μουσείο Λαϊκής Τέχνης έγινε κατά τα έτη 1984 - 1985 και τα επίσημα εγκαίνια του έγιναν τον Ιούνιο του 1985.

Το Δημοτικό Μουσείο Λαϊκής Τέχνης φιλοξενεί πολύ πλούσιες και αξιόλογες συλλογές ενδυμάτων, κεντημάτων, ξυλογλύπτων, αγροτικών και γεωργικών εργαλείων και σκευών, κοσμημάτων, διακοσμητικών αντικειμένων και επίπλων του τέλους του 19ου και αρχών του 20ου αιώνα.

Μερικά από τα αντικείμενα που φιλοξενούνται στο Μουσείο είναι ξυλόγλυπτα μπαούλα, σιφονιέρες, κονσόλες, κάδρα με κουκούλι, κεντήματα, χαρακτή βούφας,

¹¹ Ανάκτηση από: <http://www.limassolmunicipal.com.cy/popular/index.html>

κυπριακές παραδοσιακές στολές, πανέρια, σπαθιά, μπρούντζινες τσαγέρες, δουλάππι, αδράκτι, ανέμη, κλώστρα, βούφα, λύχνο, πιθκιάβλι, καρέκλες, σκαμνάκια, χάλκινα πιάτα, ζεμπύλια, τσέστους, πήλινα αγγεία, δρεπάνια, πετσετάκια, κούπες, ξύλινοι καθρέφτες κλπ.

Η συλλογή γιλέκων που διαθέτει το Δημοτικό Μουσείο Λαϊκής Τέχνης είναι μια από τις ωραιότερες που υπάρχουν στον ελληνικό χώρο.

Σε μια από τις αίθουσες του Μουσείου στεγάζεται και εκτίθεται συλλογή πορσελάνης, δωρεά της Άννας Φ. Κουρέα. Η συλλογή αποτελείται από τριάντα πιάτα αξιόλογης ελληνικής, ευρωπαϊκής και κινεζικής τεχνοτροπίας, μερικά από τα οποία είναι του έτους 1725.

Στις υπόλοιπες αίθουσες εκτίθενται:

- Αργαλειός και όλα τα σχετικά με την ύφανση,
- Αλλαγές της Κυπριακής σαγιάς και συλλογή γιλέκων, το Κυπριακό αντρόγυνο και κέρασμα,
- Αστική ενδυμασία και αστικός διάκοσμος, η χωρική ενδυμασία και ο χωρικός διάκοσμος,
- Η προίκα, τα ασπροπλουμιά με χάντρες ή χωρίς χάντρες, οι ροναρέττοι, οι ταντέλλες, τα χρυσαφικά,
- Η καρκόλα (το υπνοδωμάτιο),
- Η αγροτική ζωή και εργαλεία.

Αξίζει να σημειωθεί ότι έχει γίνει σοβαρή δουλειά τόσο όσον αφορά στην τοποθέτηση των εκθεμάτων, όσο και στην αναπαλαίωση και μετατροπή σε μουσείο του κτιρίου (δείγματος αστικής αρχιτεκτονικής κληρονομιάς), για το οποίο ο Δήμος Λεμεσού έχει αποσπάσει το βραβείο EUROPA NOSTRA για το έτος 1988.

2.3.2 ΠΑΤΤΙΧΕΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Το Παττίχειο Δημοτικό Θέατρο είναι κλειστό λόγω ανακαίνισης και θα επαναλειτουργήσει περί τα τέλη του 2011.

Το έργο δύναται να συγχρηματοδοτηθεί από το ευρωπαϊκό ταμείο περιφερειακής ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2007 – 2013) στα πλαίσια του ειδικού στόχου «Ανάδειξη πολιτιστικών πόρων και δημιουργία πολιτιστικών και κοινωνικών υποδομών»¹².

2.3.3 ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΜΠΑΛΕΤΑ

Ο Δήμος Λεμεσού εγκαινίασε μαζί με το ανακαινισμένο Δημοτικό Κηποθέατρο το έτος 2000 τη μεγάλη πολιτιστική διοργάνωση «ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΜΠΑΛΕΤΑ», η οποία

¹² Ανάκτηση από: <http://www.limassolmunicipal.com.cy/theatre/index.html>

έχει εξελιχθεί σε ετήσιο θεσμό με διεθνή εμβέλεια και έχει σαν σκοπό την παρουσίαση στην Κύπρο των μεγάλων ομάδων χορού του κόσμου¹³.

Το Δημοτικό Κηποθεάτρο είναι ένας χώρος μοναδικός σ' ολόκληρη την Κύπρο, που προσφέρει στο κοινό ανεπανάληπτες στιγμές κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

Η εκδήλωση αυτή αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα πολιτιστικά γεγονότα και τιμά όχι μόνο την πόλη μας, η οποία έχει πλούσια και μακροχρόνια παράδοση στον τομέα του χορού, αλλά και ολόκληρη την Κύπρο.

Ο χορός είναι μια μορφή τέχνης ιδιαίτερα αγαπητή και διαδεδομένη στη Λεμεσό και ξεκίνησε πριν από πολλά χρόνια, τόσο με τις πρώτες σχολές χορού στην Κύπρο, όσο και με την παρουσία περίφημων ομάδων χορού μέσα στα πλαίσια του Καλλιτεχνικού Φεστιβάλ Λεμεσού που γινόταν στην πόλη μας.

Χωρίς αμφιβολία «ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΜΠΑΛΕΤΑ» αποτελούν ένα από τα κορυφαία καλλιτεχνικά συμβάντα του τόπου μας και προσελκύουν πλήθος ντόπιων, αλλά και ξένων επισκεπτών και καθιστούν την πόλη μας πολιτιστικό κέντρο διεθνούς εμβέλειας.

Πολλοί είναι αυτοί που με τις γενναιόδωρες χορηγίες τους συνετέλεσαν ώστε η πολιτιστική αυτή εκδήλωση να γίνει θεσμός, και τους οποίους ο Δήμος Λεμεσού τίμησε με αναμνηστικές πλακέτες, ελάχιστο δείγμα απεριόριστης ευγνωμοσύνης και εκτίμησης για τη χειρονομία τους.

Κύριοι χορηγοί της εκδήλωσης είναι η Α.ΤΗ.Κ. (Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου), ο Κ.Ο.Τ. (Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού) και το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

¹³ Ανάκτηση από: <http://www.limassolmunicipal.com.cy/ballet/index.html>

2.3.4 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Ο Δήμος Λεμεσού υπέγραψε το 1999 πρωτόκολλο συνεργασίας με το Frederick Institute of Technology για δημιουργία Πανεπιστημίου του Πολίτη στην πόλη. Σκοπός αυτής της συνεργασίας είναι η προσφορά ευκαιριών επιμόρφωσης, εκπαίδευσης και πολιτιστικής καλλιέργειας στους πολίτες της μείζονος Λεμεσού¹⁴.

Η συναντίληψη που θεμελιώνει το πλαίσιο της συνεργασίας περνά μέσα από τρεις βασικούς πυλώνες που είναι οι πιο κάτω:

1. Η δια βίου εκπαίδευση των πολιτών αποτελεί υποχρέωση και δικαίωμα του πολίτη.
2. Το Πανεπιστήμιο του Πολίτη προσφέρεται ως μια «πρόκληση» πνευματικής ανάπτυξης ελεύθερα σκεπτόμενων και δημοκρατικών πολιτών.
3. Η συνεργασία Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης δρομολογεί στην επίτευξη του στόχου αυτού.

¹⁴ Ανάκτηση από: <http://www.limassolmunicipal.com.cy/university/index.html>

2.3.5 ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ

Οι ρίζες του Καρναβαλιού είναι πάρα πολύ βαθιές και στενά συνδεδεμένες με την ιστορία του Ελληνισμού, φαίνεται δε πως σαν γιορτή έχει σχέση με την αρχαιότητα, τα αρχαία Διονύσια κατά τα οποία γίνονταν οι δραματικοί αγώνες των τριών κορυφαίων της εποχής, των τραγικών μορφών της ιστορίας μας, Αισχύλου, Σοφοκλή και Ευριπίδη¹⁵.

Όπως γνωρίζουμε και διαβάζουμε γι' αυτό, οι υποκριτές - ηθοποιοί της αρχαιότητας φορούσαν προσωπεία κατά την παράσταση των τραγωδιών και κωμωδιών τους και από τη συνήθεια αυτή είναι φανερό πως προήλθε και η σημερινή μεταμφίεση κατά το διάστημα των Καρναβαλιών.

Το Καρναβάλι είναι ένας μεγάλος θεσμός, μια παράδοση για τους δημότες της πόλης που συνεχίζεται και θα συνεχίζεται διά μέσου των αιώνων. Μια γιορτή που την περιμένουν με λαχτάρα και αγωνία χιλιάδες άτομα, μικροί και μεγάλοι από όλες τις ελεύθερες περιοχές της Κύπρου και ακόμη ξένοι επισκέπτες ή διαμένουν μόνιμα στο νησί. Όταν πει κανείς τη λέξη Καρναβάλι ο νους του πηγαίνει ασυναίσθητα, αλλά απόλυτα δικαιολογημένα στη Λεμεσό, γιατί εδώ πρωτοεμφανίστηκε ο Βασιλιάς Καρναβάλος, εδώ έκανε τα πρώτα του βήματα κι εδώ ρίζωσε για πάντα.

¹⁵ Ανάκτηση από: <http://www.limassolmunicipal.com.cy/carnival/nou.html>

Ο Δήμος Λεμεσού κατανοώντας την ανάγκη να τεθεί το Καρναβάλι πάνω σε μια βάση οργανωμένων εκδηλώσεων, άρχισε να πρωτοστατεί στην όλη προσπάθεια και σήμερα έχουμε φτάσει στην καλύτερη μορφή των εκδηλώσεων του Καρναβαλιού, στην οποία ο Δήμος είναι ο επίσημος φορέας και οργανωτής μιας σειράς γιορταστικών καρναβαλιστικών εκδηλώσεων.

Οι εκδηλώσεις αυτές αρχίζουν την Τσικνοπέμπτη με την πανηγυρική είσοδο του Βασιλιά Καρνάβαλου στην πόλη, συνεχίζονται με την παιδική παρέλαση, τις διάφορες εκδηλώσεις των Κανταδόρων και της Μεγάλης Καρναβαλιστικής παρέλασης την τελευταία Κυριακή των Αποκριών. Ο Δήμος κρατά για χρόνια την πρωτοπορία στην οργάνωση και συντονισμό των Καρναβαλιστικών γιορτών, βασιζόμενος πάντα στο ενδιαφέρον και τη συνεργασία των Λεμεσιανών και γιατί όχι και οποιωνδήποτε έχουν την καλή διάθεση να λαμβάνουν μέρος στο Λεμεσιανό καρναβάλι. Τα τελευταία χρόνια τέθηκε σαν πρωταρχικός στόχος η μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή των δημοτών της Λεμεσού στις εκδηλώσεις του και η επαναφορά στοιχείων που σχετίζονται με την ταυτότητα του παραδοσιακού Καρναβαλιού έτσι όπως το θυμούνται και το έζησαν οι παλιοί Λεμεσιανοί.

2.3.6 ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ – ΑΡΧΕΙΟ ΣΟΛΩΝΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ

Τα εγκαίνια του Δημοτικού Μουσείου – Αρχείου Σόλωνα Μιχαηλίδη, έγιναν στις 27/6/2005, από τον πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Τάσο Παπαδόπουλο, επί Δημαρχίας Δημήτρη Κοντίρη.

Συνθέτης, μουσικολόγος, αρχιμουσικός, δάσκαλος, κριτής και σύνοδρος, διευθυντής και συνδικαλιστής, ο Σόλων Μιχαηλίδης ήταν μια πολύπλευρη προσωπικότητα με διεθνή ακτινοβολία που κυριάρχησε στη μουσική ζωή της Κύπρου και της Ελλάδας¹⁶.

¹⁶ Ανάκτηση από: <http://www.limassolmunicipal.com.cy/archives/index.html>

2.3.7 ΓΙΟΡΤΗ ΤΟΥ ΚΡΑΣΙΟΥ

Η Γιορτή του Κρασιού είναι μια εκδήλωση άμεσα συνδεδεμένη με τον ανθρώπινο παράγοντα. Πρόκειται για μια πολιτιστική εκδήλωση που οι άνθρωποι διοργάνωναν από τα πανάρχαια χρόνια όταν παρόμοιες γιορτές με αναφορά στο κρασί διοργανώνονταν¹⁷.

Η Γιορτή του Κρασιού στη Λεμεσό μπορεί να θεωρηθεί, κατά κάποιον τρόπο, σαν μια παραλλαγή, σαν την αναβίωση των εορταστικών εκδηλώσεων λατρείας προς τιμή του Διόνυσου, Θεού του αμπελιού και του κρασιού, όπως και της Αφροδίτης, Θεάς της ομορφιάς και του έρωτα, που διοργανώνονταν στην αρχαιότητα. Κατά τη διάρκεια αυτών των γιορτών, ο άνθρωπος λάτρευε τους Θεούς, αλλά πρώτα απ' όλα φρόντιζε για τη δική του διασκέδαση.

2.3.8 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΛΕΜΕΣΟΥ

Η Δημοτική Βιβλιοθήκη Λεμεσού με τις 60.000 τόμους που διαθέτει, αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες Βιβλιοθήκες της Κύπρου, που εξυπηρετεί σήμερα, όχι μόνο το γενικό αναγνώστη, αλλά επίσης το μαθητή και το φοιτητή, καθώς και πολλούς ξένους, τόσο επισκέπτες, όσο και μονίμους κατοίκους της πόλης. Διαθέτη ακόμη μεγάλο και αξιόλογο παιδικό τμήμα.

¹⁷ Ανάκτηση από: <http://www.limassolmunicipal.com.cy/wine/greek/index.html>

Ουσιαστικός πλούτος για τον οποίο πραγματικά ξεχωρίζει η Δημοτική Βιβλιοθήκη Λεμεσού είναι το σημαντικότερο κυπριολογικό της τμήμα, που περιλαμβάνει σπάνιες κυπριακές εκδόσεις, παλιές και συχνά πλήρεις σειρές εφημερίδων και περιοδικών - παγκύπριας εμβέλειας και τοπικής - που πάνω πίσω στις τελευταίες δεκαετίες του 19ου αιώνα. Το Λεμεσιανό περιοδικό "Αβγή" σώζεται σε πλήρη, πρωτότυπη σειρά μόνο στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Λεμεσού.

Υπάρχει συστηματικός εμπλουτισμός της Δημοτικής Βιβλιοθήκης με εφημερίδες, λογοτεχνικά περιοδικά, επιστημονικές επετηρίδες, καθώς επίσης και κυπριολογικές εκδόσεις.

2.3.9 ΚΕΝΤΡΟ ΧΟΡΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ

Σκοπός του Κέντρου Χορού του Δήμου Λεμεσού (Κ.Χ.Δ.Λ.) είναι να βοηθήσει ταλαντούχους μαθητές που επιδιώκουν σταδιοδρομία στο χορό¹⁸.

Το Κ.Χ.Δ.Λ. θα παραδίδει και "Ανοικτά Μαθήματα" σε ενδιαφερόμενους μία φορά την εβδομάδα, καθώς και διαλέξεις από Κύπριους και ξένους ομιλητές πάνω σε θέματα χορού, μουσικής, θεάτρου, δημιουργικού χορού κ.α.

Θα προσφέρονται παράλληλα διαλέξεις και θα γίνονται συζητήσεις σε θέματα ιστορίας του χορού, της θεωρίας και της αποφυγής τραυματισμών, σε όλους τους μαθητές και το κοινό.

Το Κ.Χ.Δ.Λ. θα καλύψει τις ανάγκες της προεπαγγελματικής κατάρτισης για τους μελλοντικούς χορευτές της Κύπρου και θα προσφέρει σε βάθος εκπαίδευση στο μπαλέτο.

¹⁸ Ανάκτηση από: <http://www.limassolmunicipal.com.cy/dancecenter/info-gr.html>

Κάτω από την έμπειρη και επαγγελματική επίβλεψη και καθοδήγηση του Καλλιτεχνικού Διευθυντή Λάμπρου Λάμπρου διεθνούς φήμης χορευτή, χορογράφου και δασκάλου, οι μαθητές θα έχουν την ευκαιρία να διδαχθούν σε βάθος τις πολύπλευρες πτυχές του χορού, με σειρά εντατικών μαθημάτων για αγόρια και κορίτσια. Το όριο ηλικίας είναι από 9 χρονών και άνω.

Η ακρόαση για την εισαγωγή στη σχολή είναι υποχρεωτική για όλους τους υποψήφιους που θα πρέπει να συμπληρώσουν τις απαιτούμενες αιτήσεις.

Όσοι επιτύχουν θα πρέπει να παρακολουθήσουν σειρά μαθημάτων αξιολόγησης για την τελική επιλογή. Οι μαθητές του Κ.Χ.Δ.Λ. θα παρακολουθούν μαθήματα μπαλέτου, pointe και repertoire επί τακτικής βάσεως. Κάθε επίπεδο θα περιλαμβάνει όχι πέραν των δέκα μαθητών ώστε να διασφαλίζεται το υψηλότερο δυνατό επίπεδο διδασκαλίας και ανάπτυξης.

Παράλληλα οι μαθητές μπορούν να φοιτούν και στις ιδιωτικές σχολές της επιλογής τους.

2.3.10 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

Το οίκημα της Δημοτικής Πινακοθήκης αποκτήθηκε από το Δήμο Λεμεσού με δωρεά της α. Υπατίας Α. Ζήνωνος (το γένος Παυλίδη) που εξαγγέλθηκε επίσημα στις 30 Ιανουαρίου 1984¹⁹.

Χτίστηκε γύρω στο 1938 από τον γερμανό αρχιτέκτονα Γκύσμπουργκ. Εγκαινιάστηκε επί δημαρχείας Αντώνη Δ. Χατζηπαύλου στις 26 Ιουνίου 1988. Το νέο κτίριο (επέκταση) εγκαινιάστηκε στις 29 Ιουνίου 1996.

¹⁹Ανάκτηση από: <http://www.limassolmunicipal.com.cy/pinakotiki/index.html>

Η Δημοτική Πινακοθήκη Λεμεσού έχει στη διάθεση της μια από τις μεγαλύτερες και πλουσιότερες συλλογές σύγχρονης κυπριακής τέχνης. Περιλαμβάνει έργα σημαντικότητας για την ιστορία της τέχνης στον τόπο μας, όπως πχ Αδαμάντιου Διαμαντή, Μιχαήλ Κάσιαλου, Τηλέμαχου Κάνθου, Χριστόφορου Σάββα, Βίκτωρα Ιωαννίδη, Λουκίας Νικολαΐδου, Τάκη Φραγκούδη, Βασίλη Βρυωνίδη, Νίκου Νικολαΐδη, Τζών Κόρπιτζ, Ανδρέα Λαδόματου, Στας Παράσχου, Στέλλας Μιχαηλίδου, Άντρου Ευσταθίου, Σπύρου Δημητριάδη κ.άλ.

2.3.11 ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΝΟΣ ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΗΣ

Το κτίριο δωρήθηκε στο Δήμο Λεμεσού από τον συμπολίτη μας Πάνο Σολομωνίδη, ο οποίος αγόρασε το παλιό κτίριο που στέγαζε το λιθογραφείο του Κουβά το 2004. Ο Δήμος ανέλαβε την αποκατάσταση του διατηρητέου βόρειου μέρους, μαζί με την ανέγερση της νότιας καινούργιας επέκτασης²⁰.

Με τη δωρεά του κ. Πάνου Σολομωνίδη και την απόφαση του Δήμου για αξιοποίηση του κτιρίου, δόθηκε η δυνατότητα στέγασης του Θεατρικού Μουσείου Κύπρου.

²⁰ Ανάκτηση από: <http://www.limassolmunicipal.com.cy/solomonidis/index.html>

Το σύμπλεγμα συνολικού εμβαδού 2.500 τ.μ. αποτελείται από πέντε χώρους που μπορούν να λειτουργούν ανεξάρτητα:

- Ο χώρος του Θεατρικού Μουσείου Κύπρου
- Αίθουσα εκδηλώσεων 200 θέσεων
- Χώρος έκτασης 600 τ.μ. με δυο ορόφους που θα αξιοποιηθεί από το Δήμο ως πρόσθετος μουσειακός χώρος
- Εστιατόριο – καφετέρια στο ισόγειο
- Μεγάλο φουαγιέ κατάλληλο για εκθέσεις και άλλες δραστηριότητες

2.4 ΛΕΜΕΣΟΣ: «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2017»

Η Λεμεσός είναι γνωστή σαν η πόλη τους γλεντιού και της διασκέδασης. Είναι γνωστή για τις παραλίες της και την ποικίλη νυκτερινή της ζωή. Η Λεμεσός φιλοδοξεί να γίνει τώρα γνωστή και σαν η πόλη των μουσείων και του πολιτισμού.

Άλλωστε δεν είναι τυχαία η υποψηφιότητα της πόλης μας για πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης, για το 2017, μιας και μέχρι τότε, η Λεμεσός θα είναι ίσως το διαμάντι της Μεσογείου.

Σε μια πιο οργανωμένη βάση φορείς, οργανωμένα σύνολα και τοπικές αρχές ενώνουν τις δυνάμεις τους στα πλαίσια της προσπάθειας για ανάδειξη της Λεμεσού «Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης» το 2017²¹.

Με τη σύσταση της Εταιρείας Πολιτιστικής Ανάπτυξης Λεμεσού η οποία πραγματοποίησε πρόσφατα την πρώτη της συνεδρίαση, οι πέντε δήμοι της μείζονος Λεμεσού επιβεβαίωσαν την ανάγκη για τη δημιουργία ενός ενιαίου πολιτιστικού οργανισμού. Μέσω της Εταιρείας οι δήμοι φιλοδοξούν να καταστήσουν τη Λεμεσό πρωτοπόρο στο χώρο της δημιουργίας και του πολιτισμού και κέντρο των μεγάλων καλλιτεχνικών γεγονότων.

Στην συνεδρίαση τα μέλη της Εταιρείας, τονίζοντας ότι η Λεμεσός υπήρξε ανέκαθεν η πόλη του πολιτισμού, των γραμμάτων, των τεχνών και της επιστήμης, καθόρισαν ως βασικούς στόχους τη διατήρηση και προβολή της λαϊκής μας παράδοσης, την ενθάρρυνση και στήριξη της σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας και την ανάπτυξη και αξιοποίηση όλων των προσφερόμενων χώρων για την διοργάνωση πολιτιστικών γεγονότων.

Στα σχέδια της εταιρείας είναι και η θεσμοθέτηση ενός θεματικού φεστιβάλ σύγχρονης τέχνης. Στη συνεδρίαση τέθηκε επίσης η ανάγκη για μεγαλύτερη επαφή του τουριστικού ρεύματος με τα στοιχεία πολιτισμού που φέρει η πόλη αλλά και η αμφίδρομη επικοινωνία με σημαντικά δρώμενα του εξωτερικού. Τονίστηκε επίσης η ανάγκη να ενδυναμωθεί η συνεργασία με όλα τα ερασιτεχνικά και επαγγελματικά καλλιτεχνικά σχήματα της Λεμεσού ενώ λήφθηκε απόφαση για πολιτιστική αποκέντρωση με κίνητρα στους περιφερειακούς δήμους για τη θεσμοθέτηση εκδηλώσεων και θεματικών φεστιβάλ.

²¹ Αντωνιάδου, Γ., (2011)

Όπως χαρακτηριστικά επισημάνθηκε από τους μετέχοντες στη συνεδρία, «η συνολική φιλοσοφία μας θα πηγάζει από τις πολιτισμικές συνθήκες του 21ου αιώνα, τον πολιτισμικό χαρακτήρα της πατρίδας μας, την ανάγκη για διακίνηση ιδεών και κουλτούρας και κυρίως την μαχητική μας στάση απέναντι στην πολιτισμική αλλοτρίωση της εποχής που ζούμε... Θέλουμε ευαίσθητους και ζύπνιους πολίτες που η τέχνη και ο πολιτισμός μπορούν να τους κινητοποιήσουν».

2.5 Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΛΕΜΕΣΟΥ

Η ανάπτυξη του τουρισμού στη Λεμεσό ξεκίνησε μετά το 1974 όταν οι Τούρκοι κατέλαβαν την Αμμόχωστο και την Κερύνεια τις δύο δηλαδή βασικές τουριστικές περιοχές της Κύπρου. Η πόλη της Λεμεσού έχει πολύ όμορφες, αμμόδεις παραλίες, κατάλληλες για ηλιοθεραπεία και κολύμπι .Η Επισκοπή, το Πισσούρι, το Ακρωτήριο, η Αμαθούντα και το Lady's Mile είναι μερικές από τις πιο σημαντικές. Μια παραλία, η οποία απευθύνεται σε λουόμενους, εφοδιασμένη με όλες τις απαραίτητες ανέσεις και οργανωμένη από τον Κ.Ο.Τ βρίσκεται στην περιοχή Δασούδι στην τουριστική περιοχή της Λεμεσού. Κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών παρατηρείται μια ιδιαίτερη προτίμηση για ξενοδοχεία που βρίσκονται σε καλοκαιρινά θέρετρα όπως

για παράδειγμα το Τροόδος, οι Πλάτρες, ο Πρόδρομος, ο Αγρός, το Πέρα Πέδι και το Ομοδος.

Η Λεμεσός αποτελεί ένα μέρος προσέλκυσης τουριστών λόγω της τοποθεσίας της, αλλά και λόγω της ποικιλομορφίας που συνδυάζει η πόλη αυτή. Αρχικά η Λεμεσός είναι σε θέση να τραβήξει τους τουρίστες με τον ήλιο και τη θάλασσα. Η Λεμεσός πολιτιστικά μπορεί να προσελκύσει περιηγητές μέσα από την εκμετάλλευση της διαφορετικότητας και μοναδικότητας της με τα αρχαία μνημεία που διαθέτει, αλλά και την επιστροφή στις βασικές αξίες, όπως είναι οι γάμοι, το κρασί, τα ήθη και έθιμα.

Μπορεί να στηριχτεί πολύ στα υδάτινα αθλήματα, όπως ιστιοπλοΐα, ιστιοσανίδα, σκι, και άλλα, καθώς και την ανάπτυξη ποδηλατικών αθλημάτων ταχύτητας αλλά και ορειβατικής ποδηλασίας. Το ποδόσφαιρο μπορεί να βοηθήσει την πόλη της Λεμεσού να φέρει κόσμο από περιοχές όπως είναι η Σκανδιναβία και η Ρωσία. Ακόμη, η Λεμεσός είναι κέντρο ναυτιλιακών και υπεράκτιων εταιρειών με παγκόσμια δραστηριότητα, γεγονός που μπορεί να την οδηγήσει στην ανέγερση συνεδριακού κέντρου υψηλών προδιαγραφών στην περιοχή. Τα κρασοχώρια, αλλά και η ευρύτερη ορεινή περιοχή της επαρχίας Λεμεσού, με την ανεπτυγμένη παράδοση και τον ιδιαίτερο χαρακτήρα, προσφέρονται για περαιτέρω ανάπτυξη Αγροτουριστικής υποδομής. Η Λεμεσός έχει ήδη αναπτύξει υποδομή για τον τουρισμό ευεξίας (SPA) εκμεταλλευόμενη τη θάλασσα και τα διάφορα κέντρα ευεξίας που έχουν δημιουργηθεί με ιδιωτική πρωτοβουλία ξενοδόχων της πόλης. Τέλος, η Λεμεσός μπορεί να επιδοθεί και σε μορφές τουρισμού, όπως είναι ο επιχειρηματικός, ο φυσιολατρικός, αλλά και οι μήνες του μέλιτος.

Παρά το γεγονός ότι μετά το 1974 οι Τούρκοι κατέλαβαν το 37% του εδάφους, τα 1/3 των πλουτοπαραγωγικών πόρων και τα 2/3 των ξενοδοχειακών Εγκαταστάσεων (ιδιαίτερα εκείνων της Αμμοχώστου και Κερύνειας), ο Τουριστικός τομέας επανέκαμψε σύντομα, αναπτύχθηκε με πολύ γρήγορους ρυθμούς, με αποτέλεσμα σήμερα να θεωρείται ο βασικός τομέας της Οικονομίας.

Ο τομέας αυτός αποτελεί την κυριότερη πηγή ξένου συναλλάγματος, επηρεάζει άμεσα ή έμμεσα ολόκληρη την οικονομία λόγω της ανοικοδόμησης τουριστικών μονάδων, του αυξανόμενου αριθμού των ατόμων που απασχολούνται στον τομέα καθώς της αυξανόμενης ζήτησης διαφόρων καταναλωτικών αγαθών και υπηρεσιών από πλευράς επισκεπτών.

2.5.1 ΑΦΙΞΕΙΣ ΠΕΡΙΗΓΗΤΩΝ - ΕΣΟΔΑ

Για να αναλυθεί η κατάσταση που επικρατεί στον τουριστικό τομέα κατά τη διάρκεια των τελευταίων 10 χρόνων καταρτίθηκε με βάση στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, ο παρακάτω πίνακας.

Πίνακας 2.1 Αφίξεις περιηγητών – έσοδα 2000-2008

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ΑΦΙΞΕΙΣ ΠΕΡΙΗΓΗΤΩΝ	2,686.2	2,696.7	2,418.2	2,303.2	2,349.0	2,470.1	2,400.9	2,416.1	2,403.8
% μεταβολής	(10,3)	(0,4)	(-10,3)	(-4,8)	(2,0)	(5,2)	(-2,8)	(0,6)	(-0,5)
Κύριες Χώρες									
Ηνωμένο Βασίλειο	1,362.9 (17,9)	1,486.0 (9,1)	1,337.6 (-10,0)	1,347.0 (0,7)	1,332.9 (-1,1)	1,391.8 (4,4)	1,360.1 (-2,3)	1,282.9 (5,1)	1,242.7 (-3,1)
Γερμανία	233.7 (-2,1)	214.2 (-8,3)	173.7 (-18,9)	129.0 (-25,7)	161.6 (25,2)	182,7 (13,1)	152.8 (-16,4)	138.5 (-9,4)	132.1 (-4,6)
Ελλάδα	100.1 (20,5)	89.8 (-10,3)	93.2 (3,8)	110.2 (18,2)	133.4 (21,0)	130.2 (-2,4)	126.8 (-2,6)	139.8 (10,3)	133.0 (-4,9)
Ελβετία	79.0 (-10,9)	76.6 (-3,0)	64.6 (-15,7)	37.5 (-41,9)	41.3 (10,0)	40.2 (-2,6)	41.3 (2,8)	41.4 (0,2)	38.6 (-6,9)
Νορβηγία	60.1 (14,0)	61.6 (2,5)	57.7 (-6,3)	56.1 (-2,8)	50,7 (-9,6)	48,3 (-4,8)	50,7 (4,9)	53.4 (5,5)	63.5 (18,8)
Ρωσία	129.9 (14,4)	116.5 (-10,3)	108.8 (-6,6)	105.1 (-3,5)	83.8 (-20,2)	97.6 (16,4)	114.8 (17,6)	145.9 (27,1)	180.9 (24,0)
Σουηδία	127.5 (0,6)	127.4 (-0,1)	99.8 (-21,7)	86.8 (-13,0)	84.0 (-3,3)	88.1 (5,0)	94.0 (6,7)	121.0 (28,7)	124.9 (3,3)
Γαλλία	36.8 (12,7)	32.8 (-10,3)	29.5 (-10,0)	31.4 (6,3)	46,8 (48,9)	52.8 (12,8)	37.8 (-28,4)	41.4 (9,6)	36.1 (-12,8)
Έσοδα από Τουρισμό	2,040.1	2,172.7	1,934,6	1,734.2	1,678.4	1,718.3	1,755.3	1,758.1	1,792,8
% μεταβολής	(16,5)	(6,5)	(11,0)	(10,4)	(-3,2)	(2,4)	(2,2)	(5,9)	(3,5)

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

Παρατηρούμε ότι ο αριθμός περιηγητών (περιλαμβάνονται τουρίστες, επισκέπτες για επαγγελματικούς λόγους και επισκέπτες σε συγγενείς και φίλους) έχει μειωθεί την περίοδο που ανασκοπούμε-από 2.666,200 το 2000 σε 2.409,800 το 2008 (ποσοστιαία μείωση 10,5%), με πιο σημαντικές μειώσεις εκείνες του 2002-2003²².

Η Παγκόσμια Οικονομική κρίση που άρχισε το 2008 και συνεχίστηκε πιο έντονα το 2009 είχε τις επιπτώσεις της και στην Κυπριακή Οικονομία Ειδικά στον Τουριστικό Τομέα οι αφίξεις περιηγητών για τους πρώτους 9 μήνες του 2009 έφθασαν το 1,754.890 σε σύγκριση με 1,965,855 τους αντίστοιχους μήνες του 2008 (ποσοστιαία μείωση 10,7%).Μάλλον αυτό το αρνητικό ποσοστό θα διατηρηθεί μέχρι το τέλος του χρόνου.

Τα έσοδα από τον τουρισμό για την περίοδο που ανασκοπούμε είχαν την ανάλογη μείωση. Το 2000 ανέρχοντο σε 2.040,100 ευρώ, ενώ το 2009 μειώθηκαν στα 1.762,800 ευρώ (ποσοστιαία μείωση 13,7%).

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία για του πρώτους 8 μήνες του 2009 τα έσοδα ανήλθαν στα 1033,100 ευρώ σε σύγκριση με 1,222,800 ευρώ την αντίστοιχη περίοδο του 2008.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν και τα στοιχεία των αφίξεων κατά χώρα. Στον πίνακα παρουσιάζονται οι κυριότερες χώρες από τις οποίες προέρχονται οι περιηγητές.

Όπως φαίνεται κατά το 2008 το 52% των περιηγητών προέρχοντο από τη Μεγάλη Βρετανία. Η μεγάλη αυτή εξάρτηση απ' αυτή την αγορά επέδρασε αρνητικά κατά τα τελευταία 2 χρόνια την Κύπρο λόγω της Παγκόσμιας Οικονομικής Κρίσης.

Κατ' αρχήν παρουσιάζεται μια μείωση στην περίοδο που ανασκοπούμε από 1.362,900 περιηγητές το 2000 σε 1.242,700 το 2008 (ποσοστιαία μείωση 8,7%).

²² Παγκύπρια εργατική ομοσπονδία (Ανάλυση του τουριστικού τομέα 2000-2008)

Στους πρώτους 9 μήνες του 2009 οι αφίξεις από τη Μεγάλη Βρετανία ήταν μόλις 890,882 σημειώνοντας μείωσης γύρω στο 12% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2008.

Είναι γνωστό ότι η Μεγάλη Βρετανία έχει πληγεί από την κρίση περισσότερο από τις άλλες μεγάλες χώρες της Ευρώπης. Ο ρυθμός ανάπτυξης της χώρας αυτής για το 2009 προβλέπεται να είναι αρνητικός-4,3% ενώ η ανεργία βρίσκεται στο 7% περίπου.

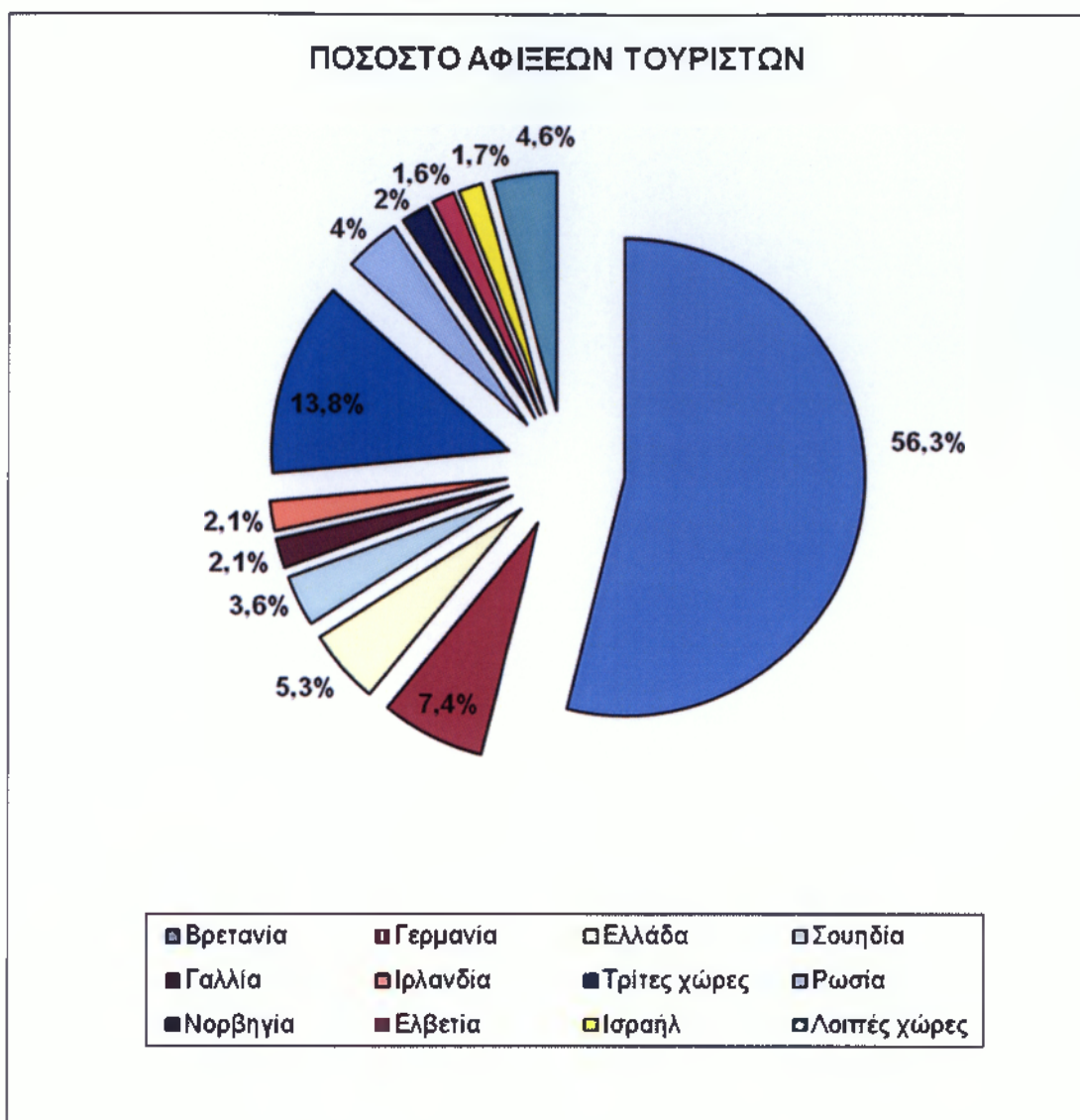
Μεγάλη μείωση στις αφίξεις περιηγητών την περίοδο που ανασκοπούμε παρουσιάζεται από την Γερμανία (από 233,700 το 2008 σε 132,100 το 2009-μείωση 57%).

Η Ρωσία έχει καταστεί κατά το 2008, η δεύτερη χώρα από πλευράς αφίξεων περιηγητών. Σχεδόν 190,000 ρώσοι επισκέφθηκαν την Κύπρο το συγκεκριμένο έτος σε σύγκριση με 129,900 το 2000 (ποσοστιαία αύξηση 39%). Το 2009 λόγω της κρίσης θα παρουσιαστεί μια σχετική μείωση.

Αυξημένες είναι οι αφίξεις και από την Ελλάδα (133,000 το 2008 σε σύγκριση με 100,100 το 2000) ενώ οι αφίξεις από τις Σκανδιναβικές χώρες παρέμειναν στα ίδια επίπεδα.

2.5.2 ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ

Παρακάτω παρουσιάζονται οι χώρες από τις οποίες προέρχονταν οι τουρίστες της Λεμεσού το 2009.

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

Διάγραμμα 2.1 Ποσοστά αφίξεων τουριστών

Παρατηρούμε ότι οι περισσότεροι τουρίστες της Λεμεσού προέρχονται από την Μεγάλη Βρετανία με ποσοστό 56,3%. Η διαφορά σε σχέση με τους τουρίστες από τις άλλες χώρες είναι πολύ μεγάλη καθώς οι Βρετανοί ξεπερνούν το 50% των τουριστών. Ακολουθούν οι τουρίστες από τρίτες χώρες με ποσοστό 13,8% και οι Γερμανοί με ποσοστό 7,4%. Οι τουρίστες που προέρχονται από την Ελλάδα αγγίζουν μόλις το 4%.

Πληροφοριακές πινακίδες και χάρτες σε ειδικά σχεδιασμένες ξύλινες κατασκευές με σκίαστρα.

Το χαρακτηριστικό σύνθημα «Cyprus in your heart»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Η ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΛΕΜΕΣΟΥ

3.1 ΜΕΘΟΔΟΣ – ΥΛΙΚΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στο κεφάλαιο αυτό πραγματοποιείται έρευνα στον Δήμο Λεμεσού για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής.

Η έρευνα πραγματοποιείται με την μορφή ερωτηματολογίων:

Το πρώτο ερωτηματολόγιο δόθηκε σε 50 πολίτες της Λεμεσού για να γίνει γνωστή η άποψή τους για τον τουρισμό στην περιοχή τους. Περιλαμβάνει 10 ερωτήσεις, εκ των οποίων οι 3 αφορούν την ταυτότητα των πολιτών, όπως φύλο, ηλικία και μορφωτικό επίπεδο και οι υπόλοιπες 7 ερωτήσεις αφορούν τον τουρισμό που αναπτύσσεται στον Δήμο Λεμεσού.

Το δεύτερο ερωτηματολόγιο δόθηκε στο Δήμαρχο του Δήμου Λεμεσού, ο οποίος απάντησε σε 20 ερωτήσεις που αφορούν την τουριστική ανάπτυξη του Δήμου. Μέσα από τις απαντήσεις που έδωσε στην σπουδάστρια Γεωργίου Μαργαρίτα, βγαίνουν κάποια χρήσιμα συμπεράσματα για τις επιπτώσεις του τουρισμού (θετικές και αρνητικές), για την συμβολή του τουρισμού στην τοπική οικονομία, για την συνεισφορά του υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού στην οργάνωση και χρηματοδότηση πολιτιστικών εκδηλώσεων και άλλες πολύ σημαντικές πληροφορίες οι οποίες θα αναλυθούν παρακάτω.

3.2 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Παρακάτω παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας που πραγματοποιήθηκε στους πολίτες και στον Δήμαρχο της Λεμεσού για να μπορέσουμε να έχουμε μία εικόνα για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής.

3.2.1 ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζεται η συνέντευξη που έδωσε ο κύριος Ανδρέας Χρίστου, Δήμαρχος Λεμεσού. Παρουσιάζονται οι ερωτήσεις που έκανε η σπουδάστρια Γεωργίου Μαργαρίτα και οι απαντήσεις που έδωσε ο Δήμαρχος.

1. Η τουριστική ανάπτυξη ασκεί θετική ή αρνητική επιρροή στο περιβάλλον; Ποιες είναι οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις της τουριστικής ανάπτυξης; Οποιαδήποτε μορφή ανάπτυξης επιδρά πάνω στο περιβάλλον, είτε θα κτίσουμε ένα σπίτι και θα ισοπεδώσουμε ένα οικόπεδο είτε θα φτιάξουμε ένα δρόμο και θα αναγκαστούμε να κάνουμε εκσκαφές να βγάλουμε κάποια δέντρα, να αναστατώσουμε την φυσική κλίση του εδάφους, είτε θα αντλήσουμε πολλή νερό για να ικανοποιήσουμε τις ανάγκες των τουριστών, όμως η ανάπτυξη οποιασδήποτε μορφής έχει επιπτώσεις. Το θέμα είναι να της ελαχιστοποιήσουμε και να παίρνουμε μέτρα για να επουλώσουμε της πληγές που ανοίγουμε. Άρα υπάρχουν επιπτώσεις, το στοίχημα είναι όσο γίνετε ποιο λίγες και αναστρέψιμες.
2. Η τουριστική ανάπτυξη ασκεί θετική ή αρνητική επιρροή στον πληθυσμό της περιοχής; Υπάρχουν και τα θετικά και τα αρνητικά. Υπάρχουν περιοχές που λόγω των φυσικών τους χαρακτηριστικών, του καθαρού αέρα, της θάλασσας, του ήλιου, της ομορφιάς του τοπίου προσελκύουν τον τουρίστα. Αυτό το πράγμα φέρνει χρήματα. Υπάρχουν περιοχές που αν δεν είχαν τον τουρισμό θα ήταν πολύ φτωχές. Σε κάποιες χώρες παίζει πολύ ρόλο στην εθνική οικονομία όπως στην Κύπρο που δεν έχουμε ούτε μεταλλεύματα, ούτε πετρέλαια, ούτε γεωργία. Άρα έχουμε τα θετικά δηλαδή ότι προσφέρει απασχόληση στον κόσμο, προσφέρει εισοδήματα, αυξάνονται οι τιμές της γης. Υπάρχουν όμως και τα αρνητικά, ο τουρισμός είναι εποχιακή απασχόληση, την περίοδο του χειμώνα πολλής κόσμος δεν μπορεί να εργαστεί. Ακόμα μας φέρνει μαζί του ορισμένες συνήθειες και συμπεριφορές που δεν είναι αποδεκτές για τον ντόπιο πληθυσμό, δημιουργεί μια επιβάρυνση σε όλους τους φυσικούς πόρους, στο νερό υπάρχει μια αυξημένη ρύπανση, αυξημένη κυκλοφορία στους δρόμους, υπάρχουν προϊόντα που είναι πιο ακριβά λόγω τουρισμού. Όμως αν και έχει αρνητικά ο τουρισμός, όλες οι χώρες του κόσμου επιδιώκουν τον τουρισμό, είτε αυτός είναι ο τουρισμός της θάλασσας, είτε είναι αγροτουρισμός, είτε ο είναι ο λεγόμενος πολιτιστικός τουρισμός. Όλα αυτά αφήνουν ένα υψηλό εισόδημα και φέρνουν την μια χωρά σε επαφή με την άλλη και τους ανθρώπους πιο κοντά.

3. Γενικά, η Τουριστική Ανάπτυξη επηρεάζει το Σύστημα αξιών του ντόπιου πληθυσμού;

Το επηρεάζει, όμως δεν είναι μονό ο τουρισμός που επηρεάζει το σύστημα αξιών του ντόπιου πληθυσμού. Η τηλεόραση, τα περιοδικά επηρεάζουν περισσότερο από ότι ο Ρώσος τουρίστας που έρχεται με την οικογένεια του και συχνάζει στα ακριβά ξενοδοχεία και εστιατόρια. Υπάρχει επηρεασμός αναμφίβολα, πάντα υπάρχει και η αρνητική πλευρά, όμως έχουμε και καλά πράγματα από τους τουρίστες, την ευγένεια, τον πολιτισμό και αναγκαζόμαστε με την καλή έννοια να μάθουμε μια ξένες γλώσσες.

4. Οι επισκέπτες δίνουν καλό ή κακό παράδειγμα μέσα από το θεσμό της οικογένειας;

Δεν μπορώ να πω ότι βραχυπρόθεσμα ο τουρισμός επιδρά στον θεσμό της οικογένειας. Η παρουσία φυσικά περισσότερων ανθρώπων με φιλελεύθερα ήθη είναι φυσικό ότι σε ανθρώπους που ζουν σε μια ποιο συντηρητική και κλειστή κοινωνία σίγουρα επηρεάζεται. Όμως δεν είναι το μεγάλο πρόβλημα του τουρισμού.

5. Η τουριστική ανάπτυξη επιδρά στην αναβίωση ηθών και εθίμων ή στην εγκατάλειψη και εμπορευματοποίηση τους;

Και τα δυο, γιατί θα δείτε συγκροτήματα να χορεύουν κυπριακούς χορούς τους οποίους απλοποιούν για να είναι εντυπωσιακοί στους τουρίστες. Το αρνητικό αλλά και το θετικό είναι ότι βλέπεις παρά πολλούς ανθρώπους για να μπορέσουν να ζήσουν, να χορεύουν αν και οι χοροί έχουν εμπορευματοποιηθεί κατά κάποιο τρόπο, βλέπουμε ότι υπάρχουν πολλά συγκροτήματα που χορεύουν παραδοσιακούς χορούς, έτσι η παράδοση παραμένει, Αρκετοί Δήμοι και Κοινότητες αλλά και επιχειρηματίες ξανά φέρνουν στην επιφάνεια την ιστορία μας και την αρχαιολογία μας της συνήθειες μας και την παράδοση μας για να πουλήσουν με την καλή έννοια προς τους τουρίστες. Αναπτύσσουμε για παράδειγμα το οινομουσείο που

δημιουργήθηκε στην Ερήμη που είναι το μοναδικό στην Κύπρο που έγινε με σκοπό να προσελκύει τουρίστες.

6. Η ποιότητα ζωής του ντόπιου πληθυσμού παραμένει στα ίδια επίπεδα; Έχει αναβαθμισθεί το βιοτικό επίπεδο;

Έχει αναβαθμιστεί το βιοτικό επίπεδο. Η ζωή ανέβηκε, ζούμε πολύ καλά στην Κύπρο, έχουμε περιπτώσεις βεβαίως οικογενειών που έχουν οικονομικά προβλήματα. Από κακές συγκυρίες βρέθηκαν σε δύσκολη κατάσταση, δεν είναι όμως η πλειοψηφία. Δεν θα βρεις Κύπριο να ζητιανεύει. Σήμερα όμως είμαστε καλά και μπορούμε να πάμε ακόμη καλύτερα. Θα περάσει η οικονομική κρίση. Ζει όλος ο κόσμος θα ζήσουμε και εμείς. Επομένως ναι η ζωή του ντόπιου πληθυσμού έχει βελτιωθεί τα τελευταία χρόνια χάρεις βέβαια των συνδικαλιστικών μας οργανώσεων που έδωσαν μάχες για να κερδίσει ο κόσμος τα δικαιώματα του π.χ. ταμείο προνοίας, ταμείο πλεονασμού, ελεγχόμενες ώρες εργασίας και πολλά άλλα. Επομένως ο τουρισμός συνέβαλε να έρθει αυτό το εισόδημα στην Κύπρο. Είναι μια σημαντική πηγή για την οικονομία του τόπου.

7. Το κόστος ζωής έχει αυξηθεί;

Ασφαλέστατα, μπορούμε να πούμε ότι τα βασικά αγαθά, τα πληρώνουμε πολύ πιο ακριβά αντίθετα με το παρελθόν.

8. Ποιες είναι οι επιπτώσεις στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον;

Υπάρχει καταπόνηση στο φυσικό περιβάλλον την οποία πρέπει να φροντίσουμε, να αναχαιτίσουμε, να ελέγξουμε να ελαχιστοποιήσουμε. Στο δομημένο περιβάλλον υπάρχουν και τα θετικά αλλά και τα αρνητικά. Τα αρνητικά είναι ότι αναγκαζόμαστε κάποτε να καταστρέψουμε παλιά σπίτια για να κτίσουμε Hotels, Apartments, να κατεδαφίσουμε παλιές γειτονιές για να κάνουμε τουριστικές εγκαταστάσεις. Όμως υπάρχει και το θετικό στο δομημένο περιβάλλον, ότι στα χωριά μας αναπτύχθηκε ο αγροτουρισμός που σημαίνει αποκατάσταση των παλιών οικισμών ή και μικρές ανεπαίσθητες προσθήκες, αλλά πάντα διατηρώντας το παραδοσιακό χρώμα και ύφος. Βοήθησε πολλές κοινότητες να αναβιώσουν, π.χ. τα κρασοχώρια. Αν δεν

είχαμε τον αγροτουρισμό θα χάνονταν τα παραδοσιακά χωριά. Ουδέν κακό αμιγές καλού.

9. Η παροχή υπηρεσιών έχει αναπτυχθεί;

Η παροχή υπηρεσιών έχει αναπτυχθεί πάρα πολύ σε όλους του τομείς και πρέπει ακόμα να την βελτιώσουμε περαιτέρω γιατί ο τουρίστας θέλει να δει το πραγματικό χρώμα μιας χώρας, θέλει να δει την εικόνα της παράδοσης κάτι το οποίο έχει μια χώρα που την κάνει να ξεχωρίζει από την άλλη. Εμείς διαθέτουμε πάρα πολλά και πρέπει να τα αναδείξουμε. Έτσι οι υπηρεσίες μας, η φιλοξενία μας, η καθαριότητα μας, η ετοιμότητα μας να εξυπηρετήσουμε μιλώντας ακόμα και στην γλώσσα τους, δηλαδή όχι το απρόσωπο αλλά η ζεστασιά του ντόπιου πληθυσμού είναι αυτό που θα βοηθήσει να διατηρήσουμε και να αυξήσουμε τον τουρισμό μας.

10. Οι πολιτιστικές δραστηριότητες έχουν αυξηθεί με την προοπτική προσέλκυσης τουριστών;

Ο ΚΟΤ (Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού) στηρίζει πάρα πολύ αυτές τις δραστηριότητες ιδιαίτερα αυτές που εκ' του χαρακτήρα τους μπορούν να προσελκύσουν τουρίστες. Πρέπει να πούμε ότι είναι ελάχιστοι οι τουρίστες που θα ξεκινήσουν να έρθουν από την χώρα τους για να δουν μια παράσταση στην Κύπρο. Την περίοδο που κατά τεκμήριο έχουμε μεγάλο αριθμό τουριστών στην Κύπρο φροντίζουμε και εμείς σαν τοπικές αρχές Δήμοι και Κοινότητες, αλλά και ο ΚΟΤ να διοργανώνουμε εκδηλώσεις, με χαμηλές τιμές ακόμα και δωρεάν μάλιστα στον Δήμο Λεμεσού οι περισσότερες εκδηλώσεις είναι ανοικτές για το κοινό για να μπορούμε να προσελκύουμε τον τουρίστα και να προσφέρουμε κάτι πρόσθετο έκτος από τον ήλιο, το φραπέ και τις παραλίες μας. Μπορεί να ψυχαγωγηθεί με το να δει μια ωραία παράσταση, θέατρο, μουσική, χορό. Είναι καλό ο τουρίστας να ενημερώνεται εκ' των πρότερων. Σε αυτό τον τομέα είναι λίγο αδύνατη η Κύπρος, δηλαδή να ενημερώνεται τι έχει κατά την διάρκεια των διακοπών του στο νησί, που μπορεί να πάει, τι μπορεί να δει και που. Πρέπει να πηγαίνει η πληροφορία να τον βρίσκει, π.χ. στο τραπέζι του ξενοδοχείου του, το ταξί που θα τον παραλάβει και γενικά να μπορεί να ενημερώνεται με διάφορα διαφημιστικά.

11. Ποια είναι η προσφορά των τοπικών αρχών του υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού στην οργάνωση και χρηματοδότηση πολιτιστικών εκδηλώσεων;

Η σημαντικές εκδηλώσεις επιδοτούνται από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και από τον ΚΟΤ. Πρέπει να αναφέρουμε ότι βοηθούν, γιατί αυτές οι εκδηλώσεις δεν έχουν εισοδήματα, τα εισοδήματα τους σε σχέση με το κόστος τους είναι παρά πολύ λίγα. Άρα χωρίς επιδοτήσεις δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν.

12. Αυτές οι εκδηλώσεις γίνονται μόνο για την προσέλκυση τουριστών ή βοηθούν και στην πολιτιστική ανάπτυξη του τόπου;

Και τα δύο. Θα έλεγα ότι πιο πολύ επιδρούν πάνω στην πολιτιστική ανάπτυξη, αλλά ας τα χωρίσουμε ως εξής. Είναι οι εκδηλώσεις που προσφέρονται ως ψυχαγωγία, δηλαδή να έρθει κάποιος τραγουδιστής από το εξωτερικό, αυτό όμως δεν παράγει πολιτιστικό αποτέλεσμα πάνω στους ανθρώπους.

Εμείς, σαν Δήμος Λεμεσού δεν φέρνουμε κάποιο τραγουδιστή αλλά μπαλέτο από την Μόσχα, Γαλλία, Ισπανία, ή Ισραήλ. Επειδή η Λεμεσός είναι μια Πόλη με πάρα πολλές σχολές μπαλέτου και χορού διαθέτουμε ακόμα και δημοτικό κέντρο χορού το θέαμα που προσφέρουμε έκτος από ωραίο είναι και διδακτικό για τα παιδιά μας που μαθαίνουν χορό, για τις δασκάλες και τους σκηνογράφους μας. Έτσι ανεβαίνει και το δικό μας επίπεδο σε αυτό τον τομέα αλλά ταυτόχρονα είναι ελκυστικό για τον ξένο επισκέπτη. Άρα επιδρά στον εκπαιδευτικό χαρακτήρα, προσελκύοντας και τουρίστες.

13. Υπάρχει αλλαγή του δημογραφικού χαρακτήρα της περιοχής, δηλαδή υπάρχει μετακίνηση πληθυσμού από άλλες περιοχές;

Αυτό το φαινόμενο υπήρχε σε περιοχές όπου είχε έλλειψη εργατικών. Για παράδειγμα μία μικρή μετακίνηση από Λεμεσό σε Πάφο για να καλύψουν κάποιες ανάγκες εκεί του τουρισμού αλλά και γενικότερα τις άλλες ανάγκες της οικοδομικής ανάπτυξης κλπ. Όμως δεν είχαμε αυτό το φαινόμενο ιδιαίτερα στη Λεμεσό γιατί υπάρχει περισσότερος κόσμος που μπορεί να καλύψει της πλύστες θέσεις εργασίας.

14. Οι σχέσεις των κατοίκων με ξένους και ντόπιους επισκέπτες είναι καλές; Τι επιπτώσεις έχει αυτό στη διατήρηση της πολιτιστικής ταυτότητας της περιοχής;

Οι σχέσεις είναι καλές διότι καταλαβαίνουν οι Κύπριοι ότι η εικόνα μας προς τους τουρίστες σημαίνει επάνοδο τους, σημαίνει καλό όνομα, σημαίνει διατήρηση της υποδομής που διαθέτη μια περιοχή. Παρά τούτα σίγουρα υπάρχουν ορισμένες ατυχής στιγμές μεταξύ νέων κυρίως που γίνονται μικρό επεισόδια τα οποία αμαυρώνουν κάπως την εικόνα μας και δεν προσφέρουν απολύτως τίποτα.

15. Ο τουρισμός έχει μεγεθύνει άλλα κοινωνικά προβλήματα; Ποια είναι αυτά; Έχει αρνητικές επιδράσεις στην κοινωνία;

Ο τουρισμός επέδρασε αρνητικά πάνω στη γεωργία την κτηνοτροφία και την βιομηχανία επειδή είναι ποιο εύκολο χρήμα και ας πούμε έχει και ποιο υψηλή απόδοση η επένδυση στο τουρισμό. Σε πολλές περιοχές οι κάτοικοι άφησαν τις παραδοσιακές τους ασχολίες και μετέφεραν τις δραστηριότητες τους στον τομέα του τουρισμού. Βεβαίως αυτό ακόμη δεν είναι πολύ έντονο στην Κύπρο. Στις παλαιότερες γενεές δεν είναι εμφανές τόσο γιατί είναι δεμένη με την γη τους αντίθετα με τους νέους που στράφηκαν σε αυτό εγκαταλείποντας πλέον παραδοσιακές ασχολίες. Η βιομηχανία σιγά σιγά μένει στην άκρη αλλά δεν είναι μόνο λόγο του τουρισμού αλλά και πολλών άλλων παραμέτρων.

Είμαστε ευρωπαϊκή χώρα και πλέον δεν υπάρχουν περιορισμοί, μπορεί ο οποιοσδήποτε να φέρει ότι θέλει. Παλαιότερα υπήρχαν οι δασμοί που προστάτευαν τα ντόπια προϊόντα. Τώρα από τα 4 προϊόντα που θα δεις στην αγορά τα 3 είναι εισαγόμενα και τα 1 ντόπιο σίγουρα το ντόπιο προϊόν είναι ποιοτικά καλύτερο αλλά είτε θα δυσκολευτείς να το βρεις στην αγορά είτε θα το βρεις σε διπλάσια τιμή απ' ότι κάποιο εισαγόμενο. Άρα εγκαταλείπονται και αυτοί οι κλάδοι λόγο της διεθνούς αναδιανομής της εργασίας.

16. Έχει ο τουρισμός θετική ή αρνητική επίδραση στην απασχόληση;

Θετική. Δημιουργούνται θέσεις εργασίας σε όλη τη δομή δηλαδή από το κτίσιμο ενός ξενοδοχείου, από τον μεταφορέα, τον εστιατόρα κλπ. Όλοι είναι μια μεγάλη μηχανή η οποία λειτουργεί για να εξυπηρετήσει τον τουρισμό.

17. Ποιες είναι οι ενέργειες που πρέπει να γίνουν για να ελαχιστοποιηθούν οι αρνητικές επιδράσεις;

Θα πρέπει η εθνική μας οικονομία να μην βάλει όλα της τα αυγά σε ένα καλάθι. Ο τουρισμός είναι καλός και πρέπει να τον διατηρήσουμε αλλά θα πρέπει να διατηρήσουμε την Κύπρο ως ένα κέντρο διεθνών επιχειρήσεων. Θα πρέπει να κάνουμε κάποιες θυσίες και να δώσουμε πιο πολλά κίνητρα για να μένουν οι επιχειρήσεις αλλά και να έρθουν και άλλες στο Νησί μας. Στην γεωργία μας στα προϊόντα που είμαστε ανταγωνιστική δεν πρέπει να τα εγκαταλείψουμε. Στην κτηνοτροφία μας π.χ. το χαλούμι που είναι κατεξοχήν κυπριακό προϊόν και προϊόν πρώτης τάξεως να το προωθούμε. Αυτή είναι οι τομείς που επιβάλετε να μην εγκαταλείψουμε και να συνεχίσουμε να τους επιδοτούμε.

Ο τουρισμός επηρεάζει πάρα πολύ την οικονομική κατάσταση αλλά δεν μπορεί να είναι το βασικό εισόδημα. Για παράδειγμα αν γίνει ένας πόλεμος στην μέση ανατολή σίγουρα δεν θα έχουμε τουρισμό, πως θα επιβιώσουμε. Άρα οι αρνητικές επιπτώσεις πρέπει να αντισταθμιστούν με διατήρηση όσο μπορούμε καλύτερα και άλλους τομείς της οικονομίας μας.

18. Πως επιδρά ο πολιτιστικός τουρισμός στην αύξηση της τουριστικής κίνησης και στην τουριστική ανάπτυξη της περιοχής;

Επιδρά θετικά. Τελευταία γίνονται κάποιες προσπάθειες αλλά πρέπει να γίνουν ακόμα περισσότερες, δηλαδή ούτε εμείς οι Κύπριοι δεν ανακαλύψαμε ακόμα και δεν αξιοποιήσαμε πλήρως την παράδοση μας στον τομέα του κρασιού. Πόσοι ξέρουν ότι η Κύπρος παρήγαγε κρασί πριν παράγουν άλλες χώρες όπως η Ελλάδα, η Ιταλία, η Γαλλία. Η Κουμανταρία είναι ένα από τα παλαιότερα κρασιά στο Κόσμο και διατηρεί το όνομα της αλλά και τον τρόπο παραγωγής της από τον 11ο αιώνα μέχρι και σήμερα. Επομένως αυτή η παράδοση, η ιστορία μας, η αρχαιολογία μας τα Μουσεία μας πρέπει να τα αναδεικνύουμε προσφέροντας κάτι το διαφορετικό στον τουρισμό. Όπως εμείς πάμε σε μία άλλη χώρα για να δούμε το κάτι διαφορετικό που δεν έχουμε σαν χώρα έτσι και ο τουρίστας αναζητά αυτό το κάτι. Αυτός είναι ο Πολιτιστικός Τουρισμός που δεν έχει μόνο σχέση με τον ήλιο, της παραλίες και τα κέντρα διασκέδασης.

19. Ο πολιτιστικός τουρισμός είναι το είδος τουρισμού που έχει τις περισσότερες θετικές επιπτώσεις στην κοινωνία;

Υπάρχουν πολλές θετικές επιπτώσεις από τον πολιτιστικό τουρισμό αλλά υπάρχουν και άλλου είδους τουρισμός. Για παράδειγμα ο αθλητικός τουρισμός όταν έρχονται ομάδες και αθλητές από άλλες χώρες σε περίοδο που κάνει κρύο στην χώρα τους αφήνουν τρομερά εισοδήματα αλλά και εκτός από το οικονομικό όφελος είναι και οι γνώσεις που παίρνουμε από αυτούς τους αθλητές.

Κάθε μορφή τουρισμού που έχει σχέση με τα φυσικά γνωρίσματα του τόπου μας ιδίως την παράδοση του αφήνει θετική βάση. Ασφαλώς ο πολιτιστικός τουρισμός έχει μεγάλο βάθος, δεν μπορούμε να τον υποτιμήσουμε καθόλου.

20. Ποια η συμβολή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού;

Εμείς κάθε καλοκαίρι αλλά όχι μόνο προσπαθούμε να διοργανώνουμε εκδηλώσεις ειδικά για να εμπλουτίσουμε τις προτάσεις που θα καταλήγουν στον τουρίστα, στον επισκέπτη μας ώστε να δει και την άλλη πλευρά του τόπου μας. Να τον φέρουμε καταρχήν στα θέατρα μας, στους χορούς που δεν είναι τουριστική περιοχή και να δει τα δικά μας συγκροτήματα ή και συγκροτήματα από τα εξωτερικά, να συγχρονιστεί με τους Κύπριους και να έρθει σε επαφή με αυτό. Για αυτό το λόγο που κάνουμε πάρα πολλές εκδηλώσεις και προσπάθειες σε αυτή την κατεύθυνση και ξοδεύουμε λεφτά. Βασική είναι εδώ η βοήθεια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού αλλά και του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (ΚΟΤ). Χωρίς αυτή την βοήθεια αυτές οι εκδηλώσεις δεν θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν.

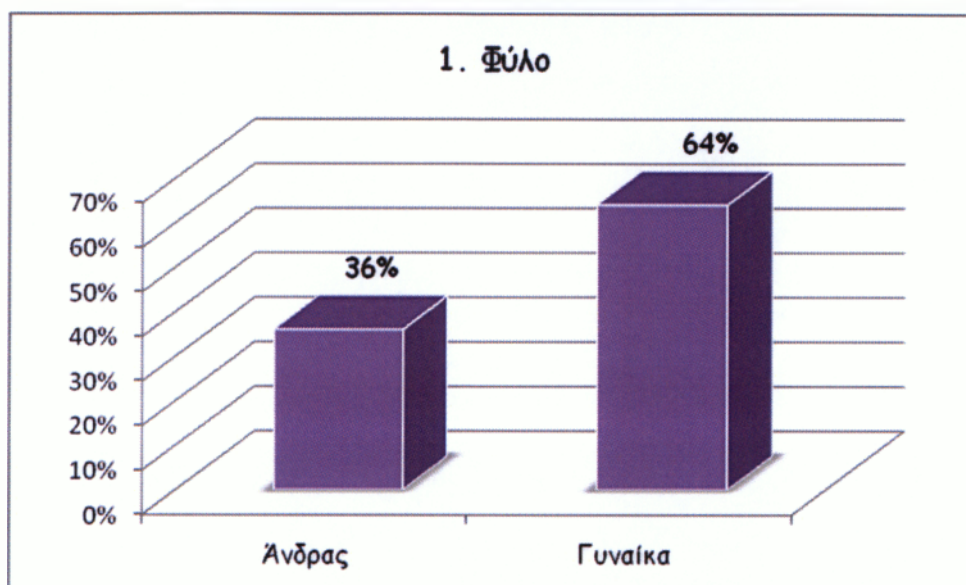
3.2.2 ΕΡΕΥΝΑ ΠΟΛΙΤΩΝ

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας που πραγματοποιήθηκε σε 50 πολίτες της Λεμεσού, με σκοπό να μάθουμε την άποψή τους για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής.

Πίνακας 3.1 Φύλο

1. Φύλο		
Ανδρας	18	36%
Γυναίκα	32	64%
	50	100%

Πηγή: Ιδία έρευνα

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

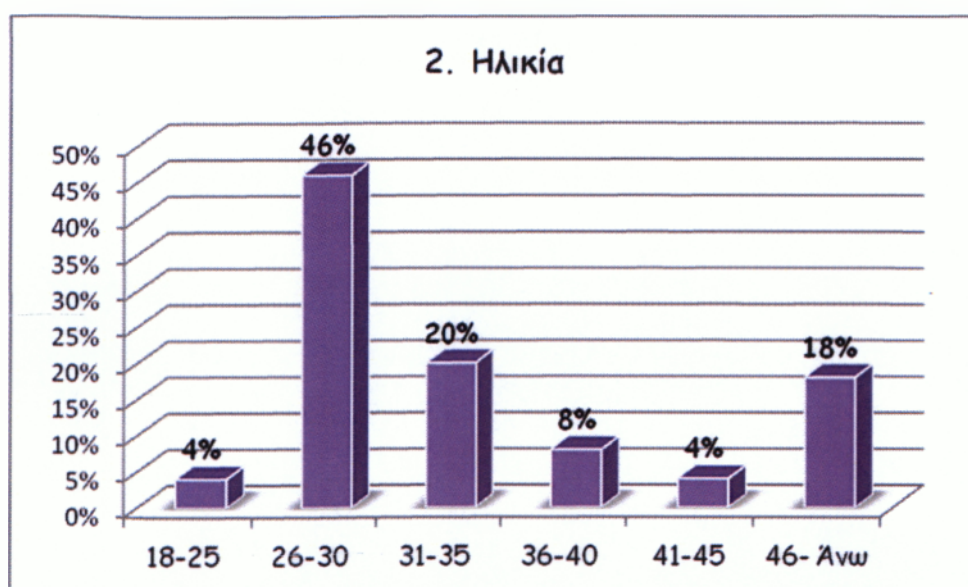
Διάγραμμα 3.1 Φύλο

Από το διάγραμμα 3.1 παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των πολιτών του Δήμου Λεμεσού που έλαβαν μέρος στην έρευνα είναι γυναίκες.

Πίνακας 3.2 Ηλικία

2. Ηλικία		
18-25	2	4%
26-30	23	46%
31-35	10	20%
36-40	4	8%
41-45	2	4%
46- Άνω	9	18%
	50	100%

Πηγή: Ιδία έρευνα

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

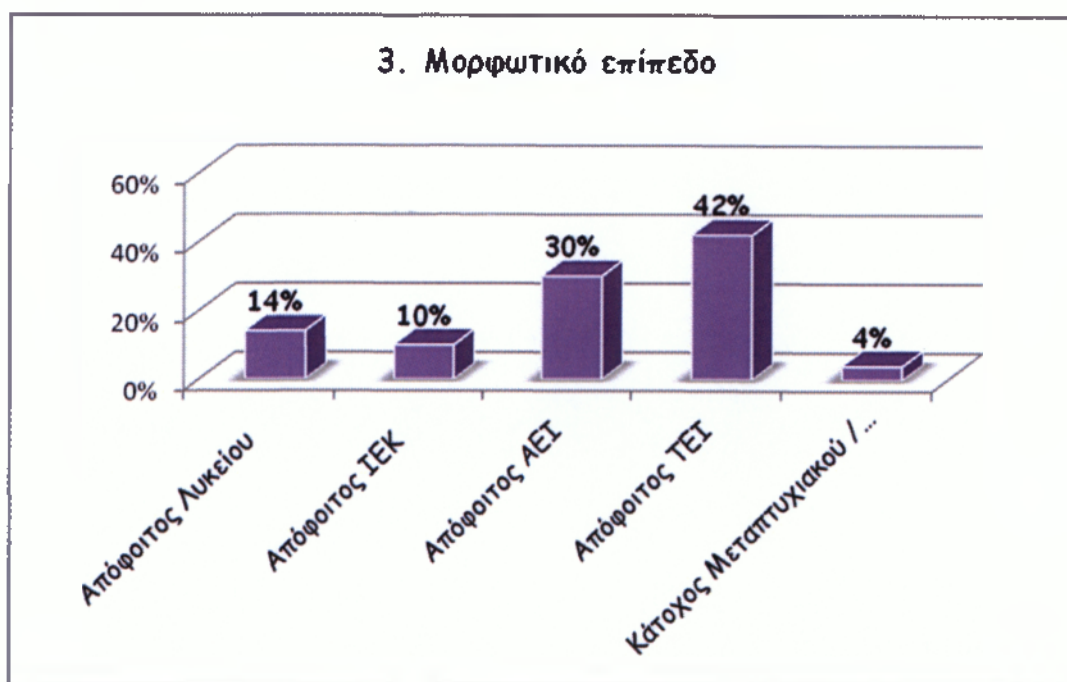
Διάγραμμα 3.2 Ηλικία

Σύμφωνα με το διάγραμμα 3.2, σχεδόν οι μισοί πολίτες του Δήμου Λεμεσού που έλαβαν μέρος στην έρευνα είναι μεταξύ 26 έως 30 ετών. Αρκετοί είναι και οι πολίτες που είναι από 31 έως 35 ετών (20%) και άνω των 46 ετών (18%).

Πίνακας 3.3 Μορφωτικό επίπεδο

3. Μορφωτικό επίπεδο		
Απόφοιτος Λυκείου	7	14%
Απόφοιτος ΙΕΚ	5	10%
Απόφοιτος ΑΕΙ	15	30%
Απόφοιτος ΤΕΙ	21	42%
Κάτοχος Μεταπτυχιακού / Διδακτορικού	2	4%
	50	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Πηγή: Ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 3.3 Μορφωτικό επίπεδο

Από το διάγραμμα 3.3 διαπιστώνουμε ότι οι πολίτες του Δήμου Λεμεσού έχουν αρκετά υψηλό επίπεδο καθώς οι περισσότεροι είναι απόφοιτοι ΑΕΙ και ΤΕΙ.

Πίνακας 3.4 Βαθμός ικανοποίησης από την τουριστική ανάπτυξη της Λεμεσού

4. Είστε ικανοποιημένοι από την τουριστική ανάπτυξη της Λεμεσού:		
Αρκετά	36	72%
Πολύ	13	26%
Καθόλου	1	2%
	50	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Πηγή: Ίδια επεξεργασία

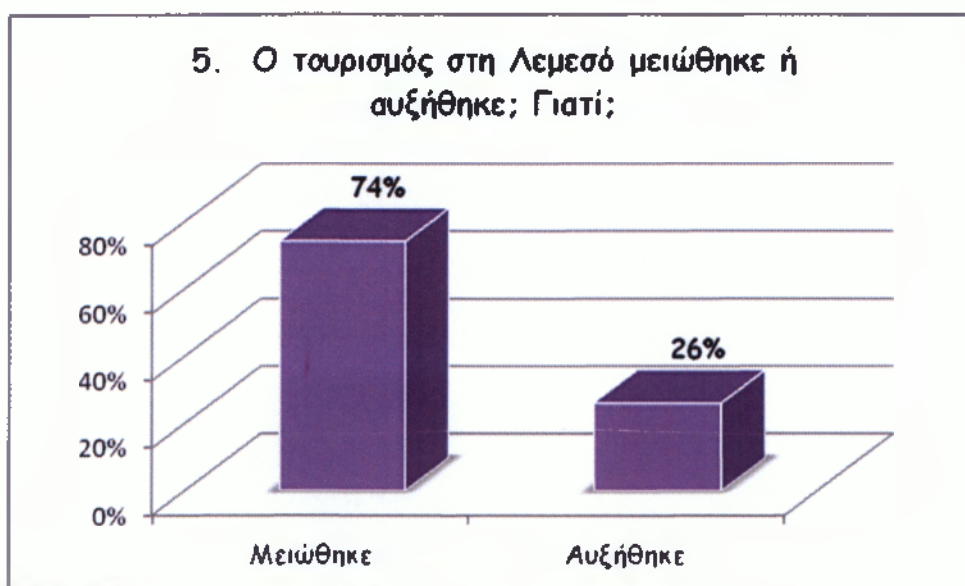
Διάγραμμα 3.4 Βαθμός ικανοποίησης από την τουριστική ανάπτυξη της Λεμεσού

Όσο αφορά τον βαθμό ικανοποίησης των πολιτών από την τουριστική ανάπτυξη της Λεμεσού, η πλειοψηφία των πολιτών δηλώνει αρκετά ικανοποιημένη από την ανάπτυξη της περιοχής.

Πίνακας 3.5 Η κατάσταση του τουρισμού στη Λεμεσό

5. Ο τουρισμός στη Λεμεσό μειώθηκε ή αυξήθηκε; Γιατί;		
Μειώθηκε	37	74%
Αυξήθηκε	13	26%
	50	100%

Πηγή: Ιδία έρευνα

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

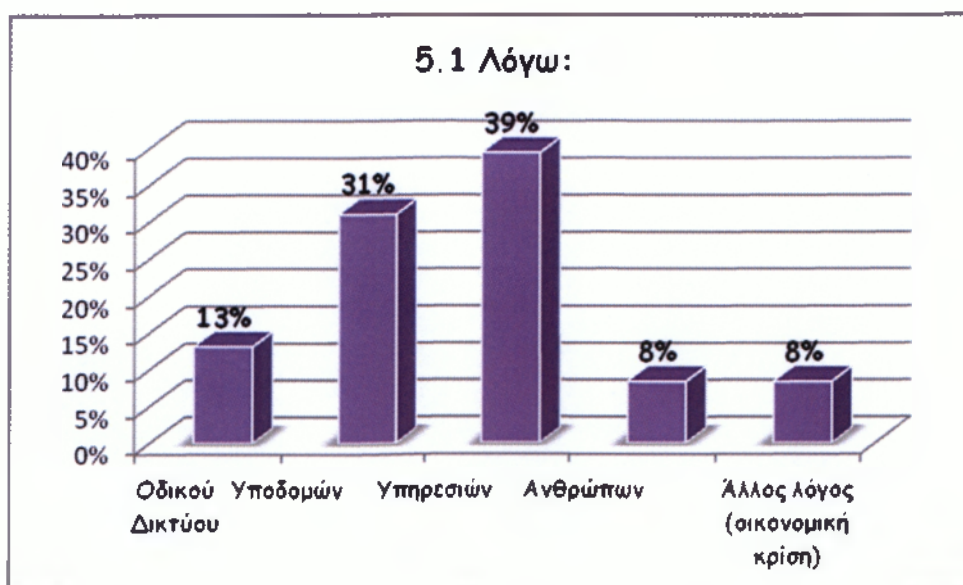
Διάγραμμα 3.5 Η κατάσταση του τουρισμού στη Λεμεσό

Στο διάγραμμα 3.5 εμφανίζεται η σημερινή κατάσταση του τουρισμού στη Λεμεσό σύμφωνα με τις απόψεις των πολιτών που έλαβαν μέρος στην έρευνα. Παρατηρούμε λοιπόν ότι η πλειοψηφία των πολιτών θεωρεί ότι ο τουρισμός στην περιοχή έχει μειωθεί.

Πίνακας 3.6 Λόγοι μείωσης του τουρισμού

5.1 Λόγω:		
Οδικού Δικτύου	11	13%
Υποδομών	26	31%
Υπηρεσιών	33	39%
Ανθρώπων	7	8%
Άλλος λόγος (οικονομική κρίση)	7	8%
	84	100%

Πηγή: Ιδία έρευνα

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

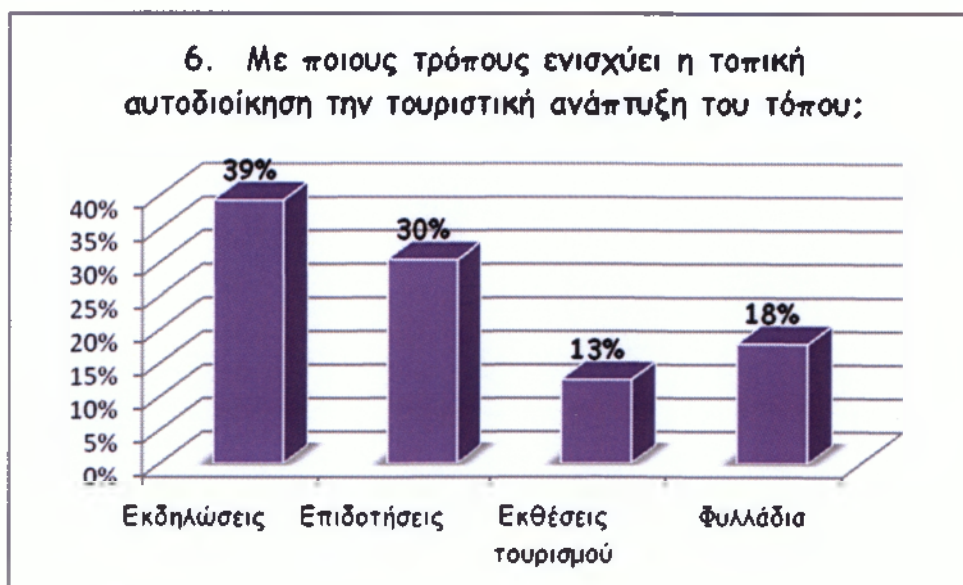
Διάγραμμα 3.6 Λόγοι μείωσης του τουρισμού

Όσο για το ποιοι είναι οι λόγοι που οδήγησαν στη μείωση του τουρισμού, οι περισσότεροι πολίτες δηλώνουν ότι φτάνει οι υπηρεσίες που παρέχονται στους τουρίστες. Ένας ακόμα σημαντικός λόγος φαίνεται να είναι οι υποδομές του Δήμου Λεμεσού.

Πίνακας 3.7 Ενίσχυση της τουριστικής ανάπτυξης από την ΤΑ

6. Με ποιους τρόπους ενισχύει η τοπική αυτοδιοίκηση την τουριστική ανάπτυξη του τόπου;		
Εκδηλώσεις	22	39%
Επιδότησεις	17	30%
Εκθέσεις τουρισμού	7	13%
Φυλλάδια	10	18%
	56	100%

Πηγή: Ιδία έρευνα

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

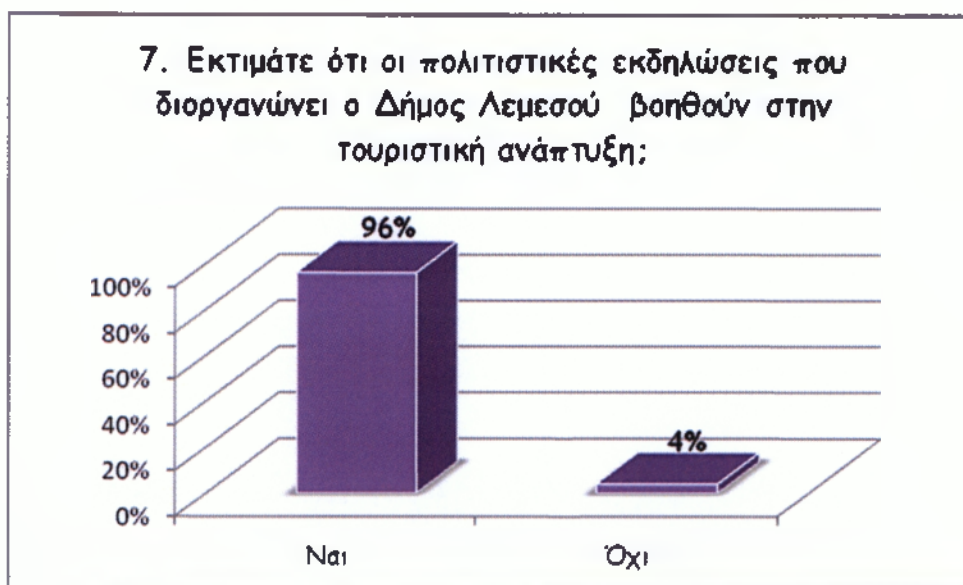
Διάγραμμα 3.7 Ενίσχυση της τουριστικής ανάπτυξης από την ΤΑ

Σύμφωνα με το διάγραμμα 3.7, η Τοπική Αυτοδιοίκηση ενισχύει την τουριστική ανάπτυξη του τόπου με εκδηλώσεις (39%) αλλά και με επιδοτήσεις προς τους φορείς του τουρισμού (30%).

Πίνακας 3.8 Συμβολή πολιτιστικών εκδηλώσεων στην τουριστική ανάπτυξη

7. Εκτιμάτε ότι οι πολιτιστικές εκδηλώσεις που διοργανώνει ο Δήμος Λεμεσού βοηθούν στην τουριστική ανάπτυξη:		
Ναι	48	96%
Όχι	2	4%
	50	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Πηγή: Ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 3.8 Συμβολή πολιτιστικών εκδηλώσεων στην τουριστική ανάπτυξη

Από το διάγραμμα 3.8 παρατηρούμε ότι σχεδόν όλοι οι πολίτες του Δήμου Λεμεσού που έλαβαν μέρος στην έρευνα, θεωρούν ότι οι πολιτιστικές εκδηλώσεις που διοργανώνει ο Δήμος βοηθούν στην τουριστική ανάπτυξη της περιοχής.

Πίνακας 3.9 Δράσεις που συμβάλλουν στην πολιτιστική ανάπτυξη μέσω των ευρωπαϊκών προγραμμάτων ή των κοινοτικών πρωτοβουλιών

8. Κατά πόσο έχουν ενισχυθεί οι δράσεις που συμβάλλουν στην πολιτιστική ανάπτυξη μέσω των ευρωπαϊκών προγραμμάτων ή κοινοτικών πρωτοβουλιών;		
Πάρα πολύ	13	26%
Αρκετά	23	46%
Λίγο	11	22%
Καθόλου	3	6%
	50	100%

Πηγή: Ιδία έρευνα

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Διάγραμμα 3.9 Δράσεις που συμβάλλουν στην πολιτιστική ανάπτυξη μέσω των ευρωπαϊκών προγραμμάτων ή των κοινοτικών πρωτοβουλιών

Από το διάγραμμα 3.9 διαπιστώνεται ότι η πλειοψηφία των πολιτών θεωρεί ότι οι δράσεις που συμβάλλουν στην πολιτιστική ανάπτυξη μέσω των ευρωπαϊκών προγραμμάτων ή των κοινοτικών πρωτοβουλιών έχουν ενισχυθεί αρκετά ή ακόμα και πάρα πολύ.

Πίνακας 3.10 Εκδηλώσεις που διοργανώνονται για την ενίσχυση του τουρισμού

9. Από τις εκδηλώσεις που διοργανώνονται ποια θεωρείτε εσείς πιο σημαντική για την ενίσχυση του τουρισμού;		
Θρησκευτικές εκδηλώσεις	13	26%
Πολιτιστικές εκδηλώσεις	26	52%
Αγροτουρισμός	11	22%
	50	100%

Πηγή: Ιδία έρευνα

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

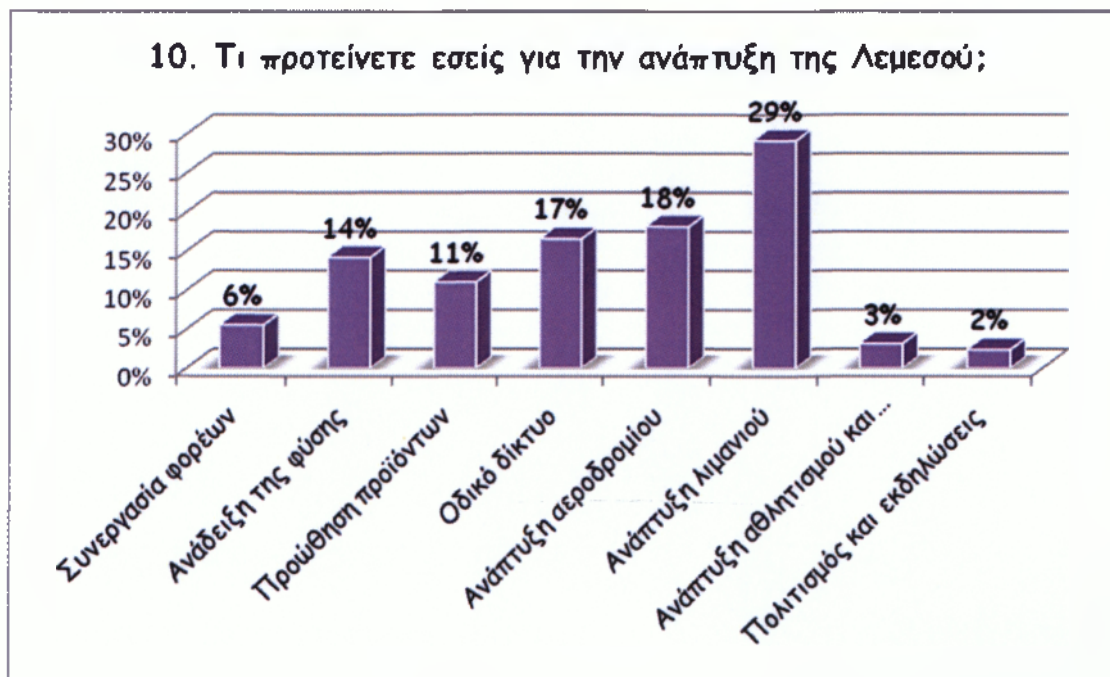
Διάγραμμα 3.10 Εκδηλώσεις που διοργανώνονται για την ενίσχυση του τουρισμού

Σύμφωνα με το διάγραμμα 3.10, οι πολιτιστικές εκδηλώσεις θεωρούνται από τους περισσότερους πολίτες ως οι πιο σημαντικές για την ενίσχυση του τουρισμού στο Δήμο Λεμεσού.

Πίνακας 3.11 Προτάσεις πολιτών για την ανάπτυξη της Λεμεσού

10. Τι προτείνετε εσείς για την ανάπτυξη της Λεμεσού;		
Συνεργασία φορέων	7	6%
Ανάδειξη της φύσης	18	14%
Προώθηση προϊόντων	14	11%
Οδικό δίκτυο	21	17%
Ανάπτυξη αεροδρομίου	23	18%
Ανάπτυξη λιμανιού	37	29%
Ανάπτυξη αθλητισμού και εγκαταστάσεων	4	3%
Πολιτισμός και εκδηλώσεις	3	2%
	127	100%

Πηγή: Ιδία έρευνα

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Διάγραμμα 3.11 Προτάσεις πολιτών για την ανάπτυξη της Λεμεσού

Στο διάγραμμα 3.11 οι πολίτες του Δήμου Λεμεσού προτείνουν τρόπους οι οποίοι θα συντελέσουν στην ανάπτυξη της περιοχής. Οι περισσότεροι θεωρούν ότι η ανάπτυξη

του λιμανιού θα συμβάλει σημαντικά στην ανάπτυξη, όπως και η ανάπτυξη του αεροδρομίου, η βελτίωση του οδικού δικτύου αλλά και η ανάδειξη της φύσης.

3.3 ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT

Παρακάτω παρουσιάζονται τα πλεονεκτήματα, τα μειονεκτήματα (αδυναμίες), οι κίνδυνοι (απειλές) και οι ευκαιρίες που μας ανοίγονται από την τουριστική ανάπτυξη της Λεμεσού.

<u>ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ</u>	<u>ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ</u>
<p>1. Ανάπτυξη εσόδων από τον τουρισμό και άρα ανάπτυξη της οικονομίας.</p> <p>2. Επέκταση τριτογενή τομέα.</p> <p>3. Ανάπτυξη των τεχνολογιών πληροφορικής στον τουριστικό τομέα (internet).</p> <p>4. Ανέγερση τουριστικών συγκροτημάτων και ξενοδοχειακών επιχειρήσεων.</p> <p>5. Τοποθέτηση πληροφοριακών πινακίδων και χαρτών σε ειδικά σχεδιασμένες ξύλινες κατασκευές με σκίαστρα σε διάφορα χωριά.</p> <p>6. Ο τρόπος οδήγησης βοηθάει του Βρετανούς τουρίστες να κινούνται</p>	<p>1. Μη ύπαρξη κατασκηνωτικών χώρων, λαϊκών παραλιών, πάρκων, εκδρομικών χώρων κ.λ.π.</p> <p>2. Απρόσιτες τιμές ξενοδοχείων κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.</p> <p>3. Παρόλο που υπάρχει υποδομή, χρειάζεται περαιτέρω ανάπτυξη και βελτίωση.</p> <p>4. Η παραδοσιακή φιλοξενία της Κύπρου έχει αρχίσει να φθείρεται λόγω του μεγάλου αριθμού ξένου εργατικού δυναμικού.</p>

<p>ανεξάρτητα.</p> <p>7. Με την ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε. προέκυψε φιλελευθεροποίηση των αεροπορικών πτήσεων, γεγονός που οδήγησε στη μείωση των ναύλων.</p> <p>8. Η Κύπρος προσφέρει πολύ καλή ποιότητα σε θέματα φαγητού, διαμονής, ξενάγησης και φιλοξενίας.</p>	
<p style="text-align: center;"><u>ΑΠΕΙΛΕΣ</u></p> <p>1. Καταστροφή του περιβάλλοντος από την ανέγερση τουριστικών και ξενοδοχειακών συγκροτημάτων (οικολογικά προβλήματα).</p> <p>2. Η Μεγάλη Βρετανία έχει πληγεί από την οικονομική κρίση, ο ρυθμός ανάπτυξης είναι αρνητικός και η ανεργία έχει αυξηθεί με αποτέλεσμα να χάνεται ένα σημαντικό μέρος περιηγητών.</p> <p>3. Οι γειτονικές χώρες (Τουρκία, Αίγυπτος, κ.λ.π.) έχουν αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια και προσφέρουν και αυτές ήλιο, παραλίες και καλό κλίμα και σε χαμηλότερες τιμές απ' ότι η Κύπρος.</p> <p>4. Μεγάλος ανταγωνιστής της Κύπρου είναι τα Ελληνικά νησιά.</p>	<p style="text-align: center;"><u>ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ</u></p> <p>1. Ήπια μορφή εκμετάλλευσης του φυσικού πλούτου.</p> <p>2. Ήπιο κλίμα. Ο τουρίστας αναζητά ήλιο και θάλασσα κάτι που η Κύπρος διαθέτει σε αφθονία.</p> <p>3. Λόγω του καλού κλίματος το χειμώνα, υπάρχει δυνατότητα για ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού.</p> <p>4. Ανάδειξη της ιστορίας και της κουλτούρας.</p> <p>5. Αυστηρά κριτήρια στην παροχή άδειας ανέγερσης νέων τουριστικών μονάδων με σκοπό την προστασία του φυσικού πλούτου.</p> <p>6. Παροχή οικονομικών κινήτρων σε</p>

	<p>δικαιούχων στα πλαίσια του προγράμματος αγροτουρισμού.</p> <p>7. Γάμος και μήνας του μέλιτος. Σημαντική μορφή τουρισμού τα τελευταία χρόνια.</p> <p>8. Πραγματοποίηση πολλών καλλιτεχνικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.</p> <p>9. Πολιτιστική κληρονομιά 10.000 ετών (η παράδοση σε γραφικά χωριά, τα ήθη και τα έθιμα, η χειροτεχνία του τόπου, κ.λ.π.).</p> <p>10. Η αγγλική γλώσσα αποτελεί δεύτερη γλώσσα για τους Κύπριους γεγονός που εξυπηρετεί πολύ τους τουρίστες στην επικοινωνία με τους ντόπιους.</p> <p>11. Η Λεμεσός με βάση το νέο περιφερειακό σχέδιο του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, πρόκειται να αναπτυχθεί περαιτέρω.</p>
--	--

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε στους πολίτες του Δήμου Λεμεσού, προκύπτουν κάποια χρήσιμα συμπεράσματα για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής.

Όσο αφορά τον βαθμό ικανοποίησης των πολιτών από την τουριστική ανάπτυξη της Λεμεσού, παρατηρείται ότι οι πολίτες είναι αρκετά ικανοποιημένοι. Παρόλα αυτά, θεωρούν ότι ο τουρισμός στην περιοχή έχει μειωθεί. Όσο για το ποιοι είναι οι λόγοι που οδήγησαν στη μείωση του τουρισμού, οι περισσότεροι δηλώνουν ότι φταίνε οι υπηρεσίες που παρέχονται στους τουρίστες. Ένας ακόμα σημαντικός λόγος φαίνεται να είναι οι υποδομές του Δήμου Λεμεσού.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση ενισχύει την τουριστική ανάπτυξη του τόπου με εκδηλώσεις αλλά και με επιδοτήσεις προς τους φορείς του τουρισμού. Επιπλέον, οι πολιτιστικές εκδηλώσεις που διοργανώνει ο Δήμος βοηθούν στην τουριστική ανάπτυξη της περιοχής.

Η πλειοψηφία των πολιτών θεωρεί ότι οι δράσεις που συμβάλλουν στην πολιτιστική ανάπτυξη μέσω των ευρωπαϊκών προγραμμάτων ή των κοινοτικών πρωτοβουλιών έχουν ενισχυθεί αρκετά ή ακόμα και πάρα πολύ. Τέλος, οι πολίτες του Δήμου Λεμεσού προτείνουν τρόπους οι οποίοι θα συντελέσουν στην ανάπτυξη της περιοχής. Οι περισσότεροι θεωρούν ότι η ανάπτυξη του λιμανιού θα συμβάλει σημαντικά στην ανάπτυξη, όπως και η ανάπτυξη του αεροδρομίου, η βελτίωση του οδικού δικτύου αλλά και η ανάδειξη της φύσης.

Από την συνέντευξη που έδωσε ο Δήμαρχος της Λεμεσού, διαπιστώνουμε ότι η τουριστική ανάπτυξη έχει τόσο θετικά όσο και αρνητικά αποτελέσματα στην περιοχή. Τα θετικά είναι ότι προσφέρει απασχόληση στον κόσμο, προσφέρει εισοδήματα και αυξάνονται οι τιμές της γης. Δημιουργούνται θέσεις εργασίας σε όλη τη δομή δηλαδή

από το κτίσιμο ενός ξενοδοχείου, από τον μεταφορέα, τον εστιάτορα κλπ. Όλοι είναι μια μεγάλη μηχανή η οποία λειτουργεί για να εξυπηρετήσει τον τουρισμό.

Υπάρχουν όμως και τα αρνητικά. Ο τουρισμός είναι εποχιακή απασχόληση, την περίοδο του χειμώνα πολλής κόσμος δεν μπορεί να εργαστεί. Επιπλέον, ο τουρισμός επέδρασε αρνητικά πάνω στη γεωργία, την κτηνοτροφία και την βιομηχανία επειδή οι περισσότεροι επένδυσαν στο τουρισμό. Σε πολλές περιοχές οι κάτοικοι άφησαν τις παραδοσιακές τους ασχολίες και μετέφεραν της δραστηριότητες τους στον τομέα του τουρισμού. Βεβαίως αυτό ακόμη δεν είναι πολύ έντονο στην Κύπρο. Ο τουρισμός είναι καλός και πρέπει να τον διατηρήσουμε αλλά θα πρέπει να διατηρήσουμε την Κύπρο ως ένα κέντρο διεθνών επιχειρήσεων. Θα πρέπει να κάνουμε κάποιες θυσίες και να δώσουμε πιο πολλά κίνητρα για να μένουν οι επιχειρήσεις όλων των κλάδων. Π.χ. στην γεωργία υπάρχουν προϊόντα που η Κύπρος είναι ανταγωνιστική. Όπως και στην κτηνοτροφία με το χαλούμι που είναι κατεξοχήν κυπριακό προϊόν και προϊόν πρώτης τάξεως. Αυτά τα στοιχεία πρέπει να προωθηθούν και να μην τα εγκαταλείψουν οι Κύπριοι. Ο τουρισμός επηρεάζει πάρα πολύ την οικονομική κατάσταση αλλά δεν μπορεί να είναι το βασικό εισόδημα.

Όμως αν και έχει αρνητικά ο τουρισμός, όλες οι χώρες του κόσμου επιδιώκουν τον τουρισμό, είτε αυτός είναι ο τουρισμός της θάλασσας, είτε είναι αγροτουρισμός, είτε ο είναι ο λεγόμενος πολιτιστικός τουρισμός. Όλα αυτά αφήνουν ένα υψηλό εισόδημα και φέρνουν την μια χώρα σε επαφή με την άλλη και τους ανθρώπους πιο κοντά.

Κάθε καλοκαίρι αλλά όχι μόνο, οι φορείς της Λεμεσού διοργανώνουν εκδηλώσεις, όπως συναυλίες, παραστάσεις και άλλα πολλά με σκοπό να προσελκύουν όλο και περισσότερους τουρίστες. Βασική είναι η βοήθεια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού αλλά και του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (ΚΟΤ). Χωρίς αυτή την βοήθεια αυτές οι εκδηλώσεις δεν θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν. Χωρίς αυτή την βοήθεια, ο πολιτιστικός τουρισμός δεν θα είχε αυξηθεί τόσο πολύ.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αντωνιάδου, Γ., (2011), «*Η Λεμεσός βάζει πλώρη για το 2017*», <http://www.foni-lemesos.com/topika/eidiseis/891-i-lemesos-vazei-plori-gia-to-2017.html>, 18/02/2011
2. **Η Χάρτα του Πολιτιστικού Τουρισμού**, ICOMOS - Ελληνικό Τμήμα, Τεύχος 2193 - Απρίλιος 2002
3. **Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού**
4. Μπακίρης, Μ., (2008), «*ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: Προοπτικές Μετάβασης της Τουριστικής Αγοράς της Κρήτης από τον Μαζικό σε Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού*», Πτυχιακή εργασία, Τμήμα Εμπορίας και Διαφήμισης, Σχολή Οικονομίας και Διοίκησης, ΤΕΙ Κρήτης.
5. **Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού**
6. **Παγκύπρια εργατική ομοσπονδία (Ανάλυση του τουριστικού τομέα 2000-2008)**
7. Σουρτζής, Α., (1999), «*Διερεύνηση Δυνατοτήτων Ανάπτυξης Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού στα Νησιά Νίσυρος και Τήλος*», <http://old.evploia.gr>
8. <http://www.limassolmunicipal.com.cy/popular/index.html>
9. <http://www.limassolmunicipal.com.cy/theatre/index.html>
10. <http://www.limassolmunicipal.com.cy/ballet/index.html>
11. <http://www.limassolmunicipal.com.cy/university/index.html>

12. <http://www.limassolmunicipal.com.cy/carnival/nou.html>
13. <http://www.limassolmunicipal.com.cy/archives/index.html>
14. <http://www.limassolmunicipal.com.cy/wine/greek/index.html>
15. <http://www.limassolmunicipal.com.cy/dancecenter/info-gr.html>
16. <http://www.limassolmunicipal.com.cy/pinakotiki/index.html>
17. <http://www.limassolmunicipal.com.cy/solomonidis/index.html>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Ερωτηματολόγιο Νο1 Πτυχιακής Εργασίας με θέμα: «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ»

Το παρακάτω ερωτηματολόγιο θα δοθεί σε απλούς πολίτες της Λεμεσού για να γίνει γνωστή η άποψή τους για τον τουρισμό στην περιοχή τους.

1. Φύλο

Ανδρας

Γυναίκα

2. Ηλικία

18-25

26-30

31-35

36-40

41-45

46- Άνω

3. Μορφωτικό επίπεδο

Απόφοιτος Λυκείου

Απόφοιτος ΙΕΚ

Απόφοιτος ΑΕΙ

Απόφοιτος ΤΕΙ

Κάτοχος Μεταπτυχιακού / Διδακτορικού

4. Είστε ικανοποιημένοι από την τουριστική ανάπτυξη της Λεμεσού;

Αρκετά

Πολύ

Καθόλου

5. Ο τουρισμός στη Λεμεσό μειώθηκε ή αυξήθηκε; Γιατί;

Μειώθηκε

Αυξήθηκε

5.1 Λόγω:

- Οδικού Δικτύου
- Υποδομών
- Υπηρεσιών
- Ανθρώπων
- Άλλος λόγος

6. Με ποιους τρόπους ενισχύει η τοπική αυτοδιοίκηση την τουριστική ανάπτυξη του τόπου;

Εκδηλώσεις

Επιδότησεις

Εκθέσεις τουρισμού

Φυλλάδια

7. Εκτιμάτε ότι οι πολιτιστικές εκδηλώσεις που διοργανώνει ο Δήμος Λεμεσού βοηθούν στην τουριστική ανάπτυξη;

Ναι

Όχι

8. Κατά πόσο έχουν ενισχυθεί οι δράσεις που συμβάλλουν στην πολιτιστική ανάπτυξη μέσω των ευρωπαϊκών προγραμμάτων ή κοινοτικών πρωτοβουλιών;

Πάρα πολύ

Αρκετά

Λίγο

Καθόλου

9. Από τις εκδηλώσεις που διοργανώνονται ποια θεωρείτε εσείς πιο σημαντική για την ενίσχυση του τουρισμού;

Θρησκευτικές εκδηλώσεις

Πολιτιστικές εκδηλώσεις

Αγροτουρισμός

10. Τι προτείνετε εσείς για την ανάπτυξη της Λεμεσού;

Συνεργασία Φορέων

Ανάδειξη της φύσης

Προώθηση Προϊόντων

Οδικό Δίκτυο

Ανάπτυξη Αεροδρομίου

Ανάπτυξη Λιμανιού

Άλλο

**Ερωτηματολόγιο Νο2 Πτυχιακής Εργασίας με θέμα: «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ»**

Το παρακάτω ερωτηματολόγιο θα δοθεί στο Δήμαρχο του Δήμου Λεμεσού.

- 1) Η τουριστική ανάπτυξη ασκεί θετική ή αρνητική επιρροή στο περιβάλλον;
Ποιες είναι οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις της τουριστικής ανάπτυξης;
- 2) Η τουριστική ανάπτυξη ασκεί θετική ή αρνητική επιρροή στον πληθυσμό της περιοχής;
- 3) Γενικά, η Τουριστική Ανάπτυξη επηρεάζει το Σύστημα αξιών του ντόπιου πληθυσμού;
- 4) Οι επισκέπτες δίνουν καλό ή κακό παράδειγμα μέσα από το θεσμό της οικογένειας;
- 5) Η τουριστική ανάπτυξη επιδρά στην αναβίωση ηθών και εθίμων ή στην εγκατάλειψη και εμπορευματοποίηση τους;
- 6) Η ποιότητα ζωής του ντόπιου πληθυσμού παραμένει στα ίδια επίπεδα; Έχει αναβαθμισθεί το βιοτικό επίπεδο;
- 7) Το κόστος ζωής έχει αυξηθεί;
- 8) Ποιες είναι οι επιπτώσεις στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον;
- 9) Η παροχή υπηρεσιών έχει αναπτυχθεί;
- 10) Οι πολιτιστικές δραστηριότητες έχουν αυξηθεί με την προοπτική προσέλκυσης τουριστών;

- 11) Ποια είναι η προσφορά των τοπικών αρχών του υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού στην οργάνωση και χρηματοδότηση πολιτιστικών εκδηλώσεων;
- 12) Αυτές οι εκδηλώσεις γίνονται μόνο για την προσέλκυση τουριστών ή βοηθούν και στην πολιτιστική ανάπτυξη του τόπου;
- 13) Υπάρχει αλλαγή του δημογραφικού χαρακτήρα της περιοχής, δηλαδή υπάρχει μετακίνηση πληθυσμού από άλλες περιοχές;
- 14) Οι σχέσεις των κατοίκων με ξένους και ντόπιους επισκέπτες είναι καλές; Τι επιπτώσεις έχει αυτό στη διατήρηση της πολιτιστικής ταυτότητας της περιοχής;
- 15) Ο τουρισμός έχει μεγεθύνει άλλα κοινωνικά προβλήματα; Ποια είναι αυτά; Έχει αρνητικές επιδράσεις στην κοινωνία;
- 16) Έχει ο τουρισμός θετική ή αρνητική επίδραση στην απασχόληση;
- 17) Ποιες είναι οι ενέργειες που πρέπει να γίνουν για να ελαχιστοποιηθούν οι αρνητικές επιδράσεις;
- 18) Πως επιδρά ο πολιτιστικός τουρισμός στην αύξηση της τουριστικής κίνησης και στην τουριστική ανάπτυξη της περιοχής;
- 19) Ο πολιτιστικός τουρισμός είναι το είδος τουρισμού που έχει τις περισσότερες θετικές επιπτώσεις στην κοινωνία;
- 20) Ποια η συμβολή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού;